

Slovenski Prijatelj.

Izhaja enkrat
v mesecu.

Za cerkev, šolo in dom.

Velja po pošti
4 fl. na leto.

Št. 2.

15. februarja 1864.

XIII. tečaj.

Pridiga za 3. postno nedeljo.

(Duhovna bramba.)

„Kader močen v orožji svoj dvor varuje, v miru je njegovo premoženje.“
Luk. 11, 21.

V v o d.

Pokazal sem vam, ljubi kristjani! da je človeško življenje na zemlji vedna vojska, da se je nam vsem vojakom vedno proti veliko mogočnih sovražnikov bojevati; — ti sovražniki so: naše lastno popačeno meso, hudobni svet, hudič s svojim močnim orožjem: poželenje mesa, poželenje oči in napuh življenja. Pokazal sem tudi našega vojvoda v tej duhovni vojski, Jezusa Kristusa samega sinú božjega, ki se je nam vsem v živ izgled sam s sovražnikom dobro poskusil in ga slavno premagal. Pred oči postavil sem vam slednjič tudi slavno plačilo vojskovanja, ktere se vsakemu poda, ki srečno premaga. — Poln zaupanja v svojega vsemogočnega vojvoda Jezusa Kristusa se tako kristjan vsak dan v duhovno vojsko poda, Kristus ga pelja, angelj varh njemu pa na strani stoji, Marija kristjanov pomočnica rada pomaga in ž njo vred pridejo kristjanu vojaku na pomoč neštevilne rajde angeljev in svetnikov. Močni smo torej in s takimi pomočniki zamoremo varovati svoj dvor — dušo našo. Pa treba nam je, kakor vsakemu vojaku, pravega orožja! Kakšno orožje bomo v roke vzeli in kako ga dobro sukali po besedah s. Pavla, ki pravi: „Zategavoljo primite v svoje roke celo orožje božje, da se morete braniti ob hudem dnevu in v vseh rečeh popolni postati (popolnoma premagati)“ (Efez. 6, 12.) in spet oznanuje s. apostelj: „Bratje! vterdite se v Gospodu in v mogočnosti njegove moči. Oblecite božje

orožje, da morete obstati pred zalezovanjem hudičevim.“ (Efež. 6, 10.) Dans vam torej, ljubi kristjani! v božjem imenu shrambo duhovne brambe alj shrambo božjega orožja oprem in vam potrebnega orožja podam, naj se ga vedno poslužite, da serčno odbijate svoje skušnjave in srečno premagate vse svoje sovražnike — „da pošteno, pravično in pobožno na tem svetu živite“ (Tit. 2, 12.) in si nebeško krono pridobite.

Dans vam dvojno orožje podam. Pervo je:

I. Hitro in serčno se vsegdar skušnjavi zastavi!

II. Pridno in pobožno moli!

Čujte in molite! pravi Jezus, da v skušnjava ne padete!

I.

Pervo imenitno orožje v duhovni vojski je: „Hitro in serčno zoperstavlaj se! nevtegoma, brez vsega pomudka, prej da hudobija celo se vgnjezdi in moč pridobi.— To orožje je Jezus sam v roke vzel in slavno premagal. Kakor hitro je skušnjavec k njemu stopil in ga skušal, tako hitro je se tudi Jezus zoperstavil, nevtegoma brez pomudka je sovražnika udaril z mečem besede božje. Zategadelj pravi pobožni Tomaž Kempčan: „Čuti, dobro skerbeli moramo posebno ob začetku skušnjav, ker je tačas ložej sovražnika premagati, ako ga skoz vrata v naše serce ne pustimo, temuč ga že na pragu, berž ko poterka, prestrežemo in odvernemo“. Zategadelj je tudi nek ajdovski pesnik pel:

„Začetku se brani in vari teló
Bolezni bi stare ozdravit ne b'lo.“

Koj v začetku braniti bolezni je dobro za telo, še boljše za dušo, hitro braniti in vstaviti se grehu. Naj prej v serce zahaja sama misel, potem živa podoba in napčno poželenje in tako ves hudoben sovražnik pride v naše serce, ker se njemu koj od začetka branilo ni. Če kdo bolj in bolj odlaga se braniti mu, bolj in bolj oslabi, sovražnik pa čedalje močnejši prihaja. Sv. Franc Salez pravi: „Sovražnik samo en las od tebe želi; pa gorje tebi če te za en las dobi, on bo iz njega močno verv spletel in te bo ž njo v pogubljenje potegnil.“ To vsakdanja skušnja uči: Če se ne zoperstaviš koj v začetku nerodnim mislim in željem, kmalo boš v djanju svoje misli in

želje dopolnil, ako boš le priložnost imel. Alj ne zadušiš svoje jeze, ko začenuja tleti, kmalo se bo vnela v tvojem sercu. Pustiš nevošljive misli priti v tvoje serce in jih lepo sprejemaš, ne bo dolgo in opravljenje, obrekovanje svojega bližnjega se bo pridružilo. Lahko se zaduši majhna iskra alj pretežko in skorej nemogoče je, velik ogenj pogasiti. — Ko bi bil David koj na svoje nečiste poglede čul in misli in želje, ki so se iz pogledov vrodile, zaterl, gotovo nikoli bi ne bil prešestnik in morivec postal. Sveti Bernardin pripoveduje, da so se enkrat štirje pobožni menihi od pomočkov zoper skušnjave v nečistost pogovarjali. Pervi menih postavi vprašanje: „Kaj počnete bratje! če vas skušnjave v nečistost nadlegujejo?“ Drugi odgovori: „Da ostudnost te pregrehe premišljuje in odtod mu izvira moč, takim skušnjavam se v bran vstaviti“. — Tretji pravi: „Jaz se na tla veržem in tako dolgo usmiljenja božjega in pomoči Marijne kličem, ter zdihujem in molim, dokler skušnjava ne zgine.“ Četerti pa reče: „Berž ko zapazim, da se skušnjave bližajo, začnem sv. reči premišljevati; tako hitro okna in duri serca svojega zaprem. Tudi podobo križanega Zveličarja pred duri serca svojega za stražo postavim. — Če zdaj skušnjave poterjajo in želé, da bi jih noter spustil, odgovorim jim znotraj: za vas tukaj ni nič prostora; vse je že zasedeno. Le proč, od tod le proč! — Te besede sem tako dolgo ponavljal, da so jo skušnjave res odrinile.“ — „Tvoje ravnanje“, pravi prvi, „zdi se mi naj važniše, naj boljše; skušnjave se še v serce spustiti ne smejo; sicer postanejo močne, hud boj imaš in redko zmagaš! (S. Bern. serm. 20. de luxur.)

Kdor hoče torej skušnjava premagati in kdor noče suženj greha postati ne sme s skušnjava dolgo igrati in se norčevati, temuč hitro in serčno se mora jej zastaviti in močno jo odbiti, če jej se ne moremo zogniti. — K mladenču po angeljsko čistemu Tomažu Akvinskemu pride nekega dne razujzdana ženska, da bi ga ob nedolžnost pripravila. Zdajci čisti junak k molitvi pribeži in na ves glas prosi: „Ne pripusti o Gospod Jezus! ne dovoli, o prečista devica in božja porodnica Marija, da bi dragi zaklad nedolžnosti zgubil.“ — Poterjen s to molitvijo — popade serčno spred peči ogorek in zapodi jo zapeljivko. —

Prav serčna je bila tudi čista Suzana. Dva nesramna sodnika sta jo v greh nečistosti zapeljati skušala, alj ona se jima je vsa pogumna in serčna v bran postavila in djala: „Sem sicer od vseh strani v stiski; če to storim, sem smerti kriva, in če tega ne storim, pa vajnim rokam tako ne uidem. Ali rajše hočem brez hudobnega djanja vama v roke pasti (t. j. od vaju po nedolžnem tožena umreti) kakor pred Gospodom grešiti.“ (Dan. 13, 22.) — Pa človek ne smeš misliti, kadar enkrat premagaš, da potem mir in pokoj imaš. Trikrat zaporedoma je bil Jezus skušan in sv. Lukas piše: Da je satan le nekaj časa od Jezusa odnehal (Luk. 4, 13.) Vedno, neprenehoma nam alj sovražnik v našem lastnem sercu močno naganja, alj sovražnik zunej nas nam zanjke nastavlja, zategadelj pravi sv. Pavl: „Kdor stoji, glej, da ne pade“ in Jezus opominja, naj vedno čujemo, na boj pripravljeni stojimo, pa on pravi tudi, naj molimo: Čujte in molite!

II.

Hitro vam torej zoper vaše sovražnike v roke podam: in posebno priporočim drugo orožje, to je:

Pobožna molitev! — Pa vem, da se jih bo veliko na to drugo orožje merdalo, da veliko ljudem to orožje po volji ne bo, zakaj le malo jih je, ki radi molijo. Pa kakor zdravnik ne sme gledati na to, alj so zdravila bolniku prijetne alj neprijetne, timveč mora le za to skrbeti, da so njemu koristne, tako tudi jaz keršanski učenik ne smem gledati na to, alj je nauk ljudem priložen alj ni priložen (2. Tim. 4, 2.), alj je orožje sv. molitve, ktere sedaj podam, vsem dopadljivo alj ni dopadljivo. Pa dobro prepričan sem in z menoj vsak drugi, ki je to orožje večkrat v roke vzel, prepričan sem, da nič ni močnejšega orožja zoper mnogotere skušnjave, kakor v skušnjavi zaupljivo k Bogu povzdigniti serce in dušo alj pobožno moliti. Kakšen oklep je Jezus nosil na sebi, da so odletele pšice peklenškega duha? Z oklepom pobožne molitve je Jezus tamkaj v puščavi vse skušnjave hudičeve odbil.

Kolikorkrat so skušali Jezusa v nevoljo njegovi učenci, ki so bili terde glave in slabe vere; kolikorkrat so ga skušali v jezo hudobni in zaviti Farizeji; ljudstvo je ga htelo v svojega

kralja postaviti in ga je tako v napuh in v prevzetnost napeljevalo; alj vse te in vse druge skušnjave je Jezus srečno premagal, ker je pridno in pobožno molil. Sv. evangelisti nam pripovedujejo, da je On cele noči molil (Mark. 1, 35. Mat. 14, 23. Luk. 6, 12.), da nič ni brez molitve začel in nič končal. S čem si je Jezus na oljski gori svoj kervavi pot obrisal, svoje do smerti žalostno, potvarjeno serce hladil in tolažil; kako si je vsred neizrekljivih težav in bolečin serce delal? S pobožno molitvo. Zategadelj je pa tudi Jezus sam imenitno orožje pobožne molitve nam vsem izročil in priporočil, ker je sam moč ovega orožja dobro skusil. „Čujte in molite! pravi, „da v skušnjavo ne padete“. (Mat. 26, 41.) — Kar je pa učil in priporočil učenik in mojster so učili in priporočevali tudi njegovi učenci in aposteljni. Pogosto in živo vsi k pobožni molitvi opominjajo, posebno sv. Pavl, ki je tudi težko skušan bil in meč molitve zoper skušnjave sam skusil. On torej pravi (Kolos. 4, 2.): „Pridno in veselo molite in Boga hvalite!“ in drugod: „Vedno brez prenehanja molite!“ — Pa jaz bi do noči končati ne mogel, če bi vam hotel vse povedati, kako Bog po sv. pismu novega in starega zakona pobožno molitev priporočuje. Ene prigodbe sv. pisma pa vender dans zamolčati ne morem. Sv. apostelj in evangelist Matevž jo nam pripoveduje. Ravno je bilo veliko ljudi okoli Jezusa in glej nek človek pride k njemu, pade na svoje kolena pred njega in prosi: Gospod! usmili se mojega sinu; on je mesečnjak in veliko terpi. Velikokrat pade v ogenj, večkrat v vodo. Scer sem ga že k tvojim učencem peljal, pa niso ga mogli ozdraviti. Jezus je se stogotil zavoljo svojih učencev, jih je posvaril zadelj njih malovernosti in slabega zaupanja in zavkazal je bolnega mladenča k sebi pripeljati. Jezus oistro proti in zapove hudemu duhu, naj bolnika zapusti. Hudobni duh je nevtegoma pobegnul in mladenč je še tisto uro zdrav postal. Na to grejo učenci sami k Jezusu in ga uprašajo rekoč: Zakaj pa nismo mogli mi hudobnega duha odgnati? In Jezus jim je odgovoril: Ker premalo verujete in zaupate v mene. Pravi veri in terdnemu zaupanju nič ni nemogoče; in je še te imenitne besede pristavil: „Ti hudobni duhovi se ne nehajo drugače odgnati, kakor po molitvi in

postu.“ — Ta prigodba lep nauk podaja. Mesec alj luna je podoba spremenljivosti in mesečnjak podoba pregrešnega človeka; zakaj grešnik je po besedah sv. pisma (Ekles. 27, 12.) spremenljiv kakor luna in ni stanoviten na vseh svojih potih. Zategadelj toži prerok Jeremia: „Težko so prebivavci Jeruzalema grešili, ker so postali nestanovitni in spremenljivi, nezvesti.“ (Žal. pesm. Jerem. 1, 8.) Pregrešen človek pade večkrat v ogenj, to je v skušnjave nečistosti, jeze, nevošljivosti in lakomnosti; on pade velikokrat v vodo, to je v skušnjave duhovne lenobe v božjih rečeh, postane gluhomutec, da noče poslušati ne svoje vesti ne besede božje, da noče se odkritoserčno spovedati svojih grehov. Njegovo serce omerzne in pozgubi ljubezen do Boga in ljubezen in usmiljenje do svojega bližnjega. Takšni hudobni duhovi se, kakor Jezus jasno pravi le po pobožni molitvi iz serca odženejo, če je molitva tudi, s svetim postom, zatajevanjem samega sebe, zmerno jedjo in pijačo združena.

Po Jezusovem izgledu in nauku rodovitna in prava molitev vselej rada tudi sveti post v brata ima. Zategadelj je tudi sv. mati katoljska cerkev sveti post za čas molitve in posta postavila. Sv. Avguštin pravi: „Ako hočeš, da molitev tvoja k Bogu zleti, naredi jej dve peruti, in te ste sveti post in miloščina (sv. August in pslm. 42.).

O ja ljubi kristjani! sveta prava molitev iz globočine serca je zlato vozilo, vodilo, ki pelja Boga k človeku in človeka k Bogu; molitve so stopnjice, po katerih pride milost božja k nam, mi pa pridemo k Bogu; molitva je hladna rosa, ktera ohladi in oživi k dobremu naše serce, molitev je angelj pred paradížem z gorečim mečem, ki hudiča in njegovo hčer pregrešnost v strahu ima. Prav čudno in važno je to, da še ni živelo prav imenitnega in svetega moža, ktereга serce ni bilo do molitve vse goreče in vneto!

Da bo pa nam molitva močno orožje zoper skušnjave, ni treba veliko in dolgo moliti, ampak v kratkih izdihlejih svojo dušo k Bogu povzdigniti, svoje misli na Boga in božje reči, posebno na poslednje reči obračati.

Čeravno je sveti Jeronim v puščavo šel in prav oistro živel, vendar je tudi v samoti naj hujše skušnjave imel. —

Domišljija, kakor sam piše, mu je stavila podobe minulih časov veselja v Rimu pred oči, ki so ga povsod preganjale. S svetimi mislimi jih je skušal preganjati. Večkrat, pravi, da se je v duhu Jezusu Kristusu k nogam vergel in jih s solzami, ki so se mu vdirale, močil. Včasih je neki noč in dan usmiljenja prosil, in se z rokama na persi bil, dokler da je Bog viharju pomiriti se zaukazal in mu pokoj dal. — Nektere-krati se je še celo svoje izbice sramoval, kakor da bi njegove nečiste želje vedela, je v temno dolino, ali na kako skalo pobegnil, da bi tam telo vkrotil in molil. Potem se je mir v njegovo serce povernil; zdelo se mu je, kakor da bi svojo hvalno pesem z angeljskimi kori zedinil. — Še bolj se je postil in svoje meso krotil, verh tega se tudi pridno učil in si glavo belil. Velikrat je tudi mislil na poslednjo sodbo in menil zdaj zdaj trobento zaslišati, ki mu je vpila na ušesa: Jeronim! pojdi na sodbo!

Glejte ljubi kristjani! kako se je moral Jeronim tudi še v puščavi strašno vojskovati; pa pogledjte tudi, kako se je močno branil in premagal s svetim postom in molitevjo!

S k l e p.

Ko se je Jozue ravno z Amalekitarji bojeval, šel je Mozes na neko goro, molil je tam goreče in molé svoje roke proti nebesom deržal. In glej! dokler je Mozes s povzdignjenimi rokami molil, premagoval je Izrael, če je pa le malo od molitve prenehal, premagovali so sovražni Amalekitarji, tako da sta morala Aaron in Hur njegove že trudne roké od obeh strani podpirovati, dokler je boj terpel. Sovražniki so bili premagani in z ojstrim mečem pokončani. Ne moč vojakov, timveč moč molitve je sovražnike pobila. (II. Moz. 17.) — Ljubi kristjani! koj v začetku se vstavljam svojim sovražnikom, hudobnim skušnjavam in dobro sučimo orožje mogočno svete molitve in zmaga je naša. Amen.

Pridiga za 4. postno nedeljo.

(D u h o v n a b r a m b a.)

„Jezus je šel na goro in je tam sedel s svojimi učenci.“ Jan. 1, 4.

V v o d.

Doslej sem vam, ljubi kristjani! iz shrambe duhovne brambe že nekaj orožja izročil in priporočil. Pervo je bilo: Hitro in serčno se vsegdar skušnjavi, grehu, tvojemu sovražniku zastavi; drugo: Pridno in pobožno moli! Pred molitevjo posebno sovražnik kakor megla pred solncem beži. Še imam nekaj orožja pripravljenega, ktereга vam ponujam in priporočam, da se srečno vojskujete za svete nebesa. Sam Jezus nam danes v sv. evangelju dvojno orožje kaže. Zapustil je Jezus veliko množico ljudi in podal se v samoto, na goro in tam sedel s svojimi učenci. Varujmo se tudi mi posvetnega hrupa in šuma in ogibajmo se nevarnih priložnost, ki nas obdajajo po hudobnem svetu. — Vzdignil je Jezus svoje oči, da je vidil trumo ljudi, usmilil se in jih čudno nasitil. Odperl je tudi svoje usta, in poslužil se svojega jezika v to, da jim je oznanoval božjo voljo in sveti svoj nauk. Tudi mi svoje telesne počutke le na dobro obračajmo. To je drugo orožje. Danes vam torej podam dvojno orožje:

I. Nevarnih priložnost in skušnjav se skerbno zogibaj.

II. Jezik, ušesa in oči skerbno varuj!

Vzemite obojno orožje v božjem imenu!

I.

„Varuj se zapeljivih priložnost, nevarnih skušnjav!“ Nevarna zapeljiva priložnost je grozna peklenska jama, ki je veliko nedolžnih, pravičnih in bogaboječih ljudi že požerla. Ako nočeš v njo pasti tudi ti, varuj se skerbno pregrešne nevarne priložnosti. Ravno to nas tudi Jezus s svojim izgledom uči. — Jezus ni se prederzno, lahkomisljeno v puščavo v

nevarnost skušnjav podal, temveč sv. Duh ga je v puščavo peljal, da bi se tamkej na svoje imenitno delo pripravljajl z molitevjo in s svetim postom. Jezus ni nevarne skušnjave fskal, in zategadelj tudi lahko premagal. Svet, življenje je, bi rekel, za vsakega kristjana puščava polna skušnjav. Kdor se želi škode ovarovati, vbraniti se svojim sovražnikom, naj se varuje skerbno, naj ne zapeljuje po nepotrebem samega sebe v nevarne skušnjave — naj se zogiba tiste hiše, tistega kraja, veselja, človeka, društva, kjer si se ti alj kak drugi že spodteknil alj celo padel alj kjer bi lahko se spodtekniti in grešiti mogel. „Zakaj kdor po temnem hodi, lahko se bo spodteknil“, pravi Jezus. Vsak pa hodi po temnem, kdor pravo luč Jezusa svojega Boga zapusti in greh alj priložnost v greh išče. „Kdor nevarnost ljubi, v nevarnosti pogubi se“, sv. Duh govori, in že moder kralj Salomon vsakemu svetuje: „Ne ravnaj se po hudobnih ljudéh in ne želi pri njih biti“, (pripov. 24, 1.); Jezus ljubeznjivo opominja in svari: „Čujte, varujte se! in kar vam — aposteljnóm — pravim, rečem vsem: Čujte, varujte se!“ (Mark. 13.) „Bodite varni v društvu ljudi“ (Mat. 10, 17.) in sv. apostel Pavl posebno opominja: „Glejte! da bote varno hodili, nikar kakor neumneži, timveč kakor modri, zakaj časi so hudi, nevarni.“ (Efež. 5, 15.) — Sveto pismo nas v besedah, pa tudi v izgledih uči, skušnjav kolikor mogoče, varovati se in zogibati se nevarne priložnosti. — Eva je sama od sebe v grešno nevarnost se podala, šla k prepovedanemu drevesu, z zavito kačo nečimuren marnj imela in glej! kmalo je bila premagana. Eva bi bila gotovo lahko premagala skušnjavca, Bogu zvesta in nedolžna ostala, če bi se bila skušnjave bolj bala in nevarne priložnosti se skerbnejši zognila. — Odkod je izvirala ob času očaka Noeta občna strašna hudobija, ktero je moral Bog v vesoljnem potopu potopiti? (Genes. 6.) Uzrok je bil ta (kakor sv. pismo pové I. Moz. 6.), ker so se otroci božji z otroci sveta pajdašili. Otroci božji so bili pobožni, Bogu zvesti ljudje, otroci sveta pa so bili hudobni, ki niso za Boga in njegove svete zapovedi marali, posvetno živeli. Alj pobožni otroci božji so bili od hudobnih [posvetnih otrok zapeljani. Ker niso se njih društva varovali, postali so ž njimi vred hudobni in vsi bili so

potopljeni! — Ojstro je Bog Izraelcem prepovedal, z neverniki, z ajdi imeti kako društvo, zavezo alj prijateljstvo, alj od njih celo žene jemati, zategadelj da bi se ne pogubili. Pa nepokorni, nevretni Judje, kolikokrat so božjo prepoved zanemarjali in z neverniki se družili, vsakokrat so v molikovanje, v jezo in kazen božjo zapadli, kakor jim je Bog že poprej po Mozesu protil (IV. Moz. 25. & V. Moz. 7.). — Zategadelj kliče sv. Avguštin: „Bratje! bojte se ognja hudobnega poželenja in nevarne, malopridne priložnosti, sicer bote se kakor vosek raztopili in pred božjim obličjem se pogubili.“ Nevarna priložnost, slabo društvo je ognjeni peči babilonski podobno, ktero so močno zakurili in tri pobožne mladenče v njo vergli; vsi, kateri so se ognjeni peči bližali, bili so od plamena zgrabljeni in sožgani. Tudi iz malopridne priložnosti, iz slabega društva švigajo plameni hudobnih izgledov, misel, besed. Vsi ti, kateri se prevzetno bližajo, bodo se ožgali, alj celo sožgali. Zategadelj sv. Duh svari: Ne ravnaj se po hudobnih ljudeh in ne želi pri njih biti. (Pripov. 24, 1.) Brati bojte se ognja hudega poželenja in malopridne priložnosti! . . . sv. Avguštin.

Gotovo pa bo padel in se premagati dal, kdor sam sebi preveliko zaupa, v prederznem zaupanju na svojo moč brez potrebe v nevarnost se podaja. Tak govori: „Varoval se bom greha, čeravno se v to alj uno malopridno društvo podam, v tej alj unej nevarnosti se nahajam. Kolikokrat sem že bil, in sem se vunder ovarval.“ Alj to je ravno tako nespametno, kakor bi kdo rekel: Jaz hočem s strupeno kačo igrati alj pa strupa njenega se varovati; jaz hočem svojo roko v ogenj djati, pa nočem se ožgati. „Kdor strup drobi, strupeni prah v sè dobi“, pravijo ljudje. Čudno je pa vunder resnično, kar sv. Bernard piše: „Več moči je potreba, v pregrešni priložnosti greha se varovati, kakor pa mertvega k življenju obuditi“, in sv. Avguštin pravi: „Lahkeje in manj nevarno je z levom bojevati se, kakor z nevarno priložnostjo se vojskovati in brez greha ostati.“ — In resnično, povej mi, ljubi kristjan! ki se s svojo močjo bahaš in se na njo tako prederzno zanašaš, alj si močnejši kakor Samson? Glej on je padel, premagan bil, ker je zoper voljo božjo se z nevernimi

pečal in nevarno družtvo imel. — Alj si pobožniši, kakor David? David je leve pobil in Goljata premagal, pa od nevarne priložnosti, ktere se ni bal in ognil, bil je premagan. — Alj si ljubi kristjan! modrejši, kakor Salomon? On je z nevernimi ženami slabo prijateljstvo imel, ni se jih zogibal in glej! kako globoko je padel, svoje naj večje blago, sv. vero v edinopravega Boga je zgubil in molikovavec postal! Alj si stanovitniši kakor sv. Peter? Glej trikrat je on Jezusa zatajil, ker je v nevarno priložnost se podal! Samson, David, Salomon, Peter in drugi močni dobovi so padli — ker imenitnega orožja zoper svojega sovražnika alj niso poznali, alj niso se ga poslužili: Varovati se skerbno nevarne skušnjave in pregrešne priložnosti se zogibati! Nam pa ljubi kristjani! kteri smo tako slabi in pregrešni, nam je še veliko več potreba varovati in bati se. Oni močni dobovi so padli, kako moremo mi šibke drevesca prederzno upati, da bomo iz svoje moči stanovitno stali?! Šibke drevesca se morajo zogniti in pripogniti divjemu viharju, alj kar polomi jih. Zategadelj sv. Pavl veli: „Kdor meni, da terdno stoji (kdor meni, da ga skušnjava ne bo premagala), ta naj gleda, da ne pade“, in tudi vsakdanja skušnja uči. Nedolžno, čisto jagnje zboli, grintavo postane, če med bolnimi grintavimi ovčicami živi; nedolžno golobico divji orel zgrabi, če se bliža, če mu ne vteče in se skrije. Prederznega človeka pa tudi Bog v sredi nevarnosti zapusti, zakaj le ponižnim, ki na Boga več kakor sami na se zaupajo, Bog moč daje, prevzetnim se pa zoperstavlja. Kdor hoče zategadelj v svoji duhovni vojski srečen biti, naj ne pozabi o pravem času v roke vzeti duhovno brambo to: „Varuj se skerbno nevarne skušnjave, pregrešne priložnosti!“

II.

Kjer pri kaki hiši duri in okna odperte stojé, tatje lahko v hišo se zmuznejo in pokradejo naj boljše blago. — Sovražnik našega zveličanja, greh in skušnjava lahko pride v naše serce, lahko človeka premaga in obropa, če človek duri in oken svoje duše skerbno ne zapira in ne ovaruje svojega serca. Duri in okna naše duše pa so ušesa in oči, jezik je pa ključ na duri našega serca. Kdor torej svojo dušo vbrantiti in večno

zveličanje ohraniti želi, naj se tudi druge duhovne brambe posluži: „Naj varuje prav skerbno svoj jezik, ušesa in oči.“ Ne govori, ne poslušaj, ne poglej vsega, kar se ti poljubi, temuč varuj svoj jezik, uho in oko!

Jezik je ključ na duri našega serca. Sv. Jakob pravi: „Da je jezik sicer le majhen ud, pa veliko stori, omadežuje celi život, vnema telo k hudobiji in če je peklu pokoren, ga satan vodi.“ (Jak. 3, 5.) „Jezik je ogenj in svet poln krivice“, sv. Jakob dalej govori. In zares ni hudobije, h kateri bi ne bil jezik pomagal, ni skorej nesreče, ktere bi ne bil jezik napravil; lažnjivi jezik razdira in podira srečo časno in večno ljudi, ljubezen in upanje mori; hudoben jezik kolne Boga in njegove svetnike, krivo pričuje, božjo besedo spreobrača in presekuje, krivovere in razdertije napravlja, krade čast in dobro ime! „Z jezikom“, pravi sv. Jakob, „hvalimo Boga in Očeta in ž njim preklinjamo človeka, ki je stvarjen po božji podobi! Iz ravno tistih ust pride hvala božja in hudičeva kletva.“ Sovražljivi jezik sovražtvo podpihuje in ljubi mir in zastopnost mori v hišah in mestih in v celih deželah in kaj je tolikokrat napravilo hud boj, vojsko med vladarji in punte med ljudmi, kakor hudobni jezik častiželjnih, nepokojnih, nezadovoljnih ljudi; nesramni priliznjeni jezik krade nedolžnost in čistost, jemlje kristjanu sveto vero iz njegovega serca, nevošljivi jezik tudi ptujih ljudi zmirom ne pusti in še mertvím pokoja ne daje, jezik sega celo v nebesa, ko svete reči zasramuje in zasmehuje. „Jezik“, pravi sv. Avguštin, je Luciferja v pekel potisnil, ko je s hudobnim prevzetnim jezikom rekel: „Jaz hočem do nebes se povzdigniti in naj višemu Bogu enak biti.“ Kačji jezik je perve starše zapeljal in Eva bi bila premagala, če bi bila molčala, pravi sv. Ambrož. Jezik Judežev je Jezusa izdal; s hudobnim jezikom so Judje, kakor sv. Avguštin velí, s hudobnim mečem jezika so Judje najprej Jezusa umorili, ki so divje klicali: Križaj ga, križaj ga!—Jezik je resnično hudoben domač sovražnik! Kako se ga varovati in premagovati? Drugači ne, kakor po tem, da je človek po svetovanju sv. Jakoba „počasen v govorjenju“, da malo, pametno in premišljeno govori. Tako se človek z nobeno besedo ne bo pregrešil in bo popoln ostal.“ (Jak. 1, 19. & 3, 2.) Zategadelj varuj,

berzduj svoj jezik in zdihuj večkrat, kakor sv. Avgustin opominja s kraljem Davidom: „O Gospod! postavi stražo pred moje usta in duri na moje ustnice, da se z njimi ne pregrešim in da me moj jezik ne pogubi“ (ps. 140, 3.) O hudoben jezik nas pogubi, nam časno in večno nesrečo napravlja, nam tudi drugo pobožnost celo skazi in vniči. „Kdor meni, da je pobožen, svojega jezika pa v berzdih ne ima, goljfa se, in vsa njegova pobožnost pred Bogom je za nič.“ (Jak. 1, 26.) „Kdor pa srečno in veselo živeti želi, naj varuje svoj jezik vse krivice in svoje ustnice goljufivih besed.“ (I. Petr. 3, 10.)

Ušesa so duri serca. Kar skoz duri ušes pride, tudi v serce gre. Da greh, sovražnik naš, v serce ne zajde, treba je duri skerbno zapirati, ušesa zavarovati. — Komu pa jih moramo odpirati? Na gori Tabor nam je Bog nebeški Oče sam povedal, komu imamo ušesa našega serca odpirati. Na gori Tabor smo slišali nebeški glas: „Ta je moj ljubeznjivi Sin, na katerem svoje dopadenje imam, tega poslušajte!“ Jezusa imamo torej poslušati, le njemu duri svojega serca odpirati, kedarkoli nanj poterka. Kdaj pa Jezus poterka in hoče v naše serce? Tedaj kader v božji besedi k nam govori, kader nas po kom uči, opominja, svari alj kedar sam v dobrih mislih in pobožnih željah z nami govori, tedaj moramo odpirati, zapreti pa moramo ušesa alj duri svojega serca vsemu, kar ni Jezusu in njegovemu nauku podobnega. Pa že so prišli za nas časi, od katerih sv. Pavl prerokuje rekoč: „da ljudje zdravega nauka ne bodo terpeli, ampak si bodo po svojih željah učениkov izbirali, kateri jim ušesa gladijo gole resnice pa ne povedó. Od resnice (od Jezusa) bodo svoje ušesa odvracali, h kvantam pa obračali.“ (II. Tim. 4, 3. 4.) Zraven učenika Jezusa, katerega samega poslušati nam Bog nebeški velí, so namreč še trojni učениki, ki močno terkajo na duri našega serca. Ti tri učениki so: hudič, svet in hudobno poželenje. Tem učениkom in vsem njih pomagavcom: kateri opravljajo, obrekujejo, prilizujejo se, Jezusa in njegovo sveto vero zaničujejo, ljubi mir in ljubezen podirajo,—vsem tem moramo skerbno duri svojega serca — ušesa zapirati, ako se hočemo tem sovražnikom našim ubraniti. — Treba je torej ušesa zavarovati, pa tudi

Oči; zakaj oči so okna našega serca? Pa bolj goljfiivega nič ni, pravi sv. Duh že v starem zakonu, kakor so oči.“ (Eklus. 31.) Oči ste dva nezvesta stražarja, kterima nikoli prav upati ni, ki se rada dasta našim sovražnikom podkupiti, da jim serce izdasta. Modri ajd Kvintilian pravi; da skoz oči širok pot k vsej hudobiji pelja. To nas uči tudi sv. vera. Mozes od Boga razsvitljen mož pravi: da oči zapeljujejo k nečistosti (IV. Moz. 15.); modri Sirah pravi (Eklus. 14.), da zapeljujejo oči k nevošljivosti; David pravi (ps. 100) k prevzetnosti in sv. evangelist Janez pravi (I. Jan. 2.) k lakomnosti, ktero „poželenje oči“ imenuje. — Oči so Evo zapeljale, oči so kralja Davida v prešestovanje in Salomona v molikovanje pripravile, Judeža pa pahnilo v večno pogubljenje. Vsi ti in tem enaki so bili od greha premagani, ker niso svojih oči skerbno zavarovali. — Vsakega pa tudi lastna skušnja uči, koliko se stori greha in hudobij s slabo ovarovanimi očmi. „Smert lazi skoz okna“ toži prerok Jeremija. Ljubi kristjani! kaj je storiti, da greh, ki je duše smert, ne pride skoz okna, skoz oči v naše serce? — Sam Jezus nam v skrivnem razodetju pravi pripomoček in brambo poda, ko pravi: „Svetujem ti, kupi od mene mazila za svoje oči!“ To duhovno mazilo za naše pregrešne oči pa iz dveh reči obstoji. 1) Iz persti in pljunca. Tako mazilo je Jezus sam napravil in slepca ozdravil, in njemu s telesnim tudi duhovno okó operl (Jan. 9.). 2. Iz žolca, s kterim je nadangel Rafael oči slepega Tobijata pomazal in ozdravil. Kaj pa pomenjajo te dvojne reci, duhovne mazila za oči? — Kader te skuša in pchujšuje tvoje okó v prevzetnost, nečistost alj kako drugo nečimurnost, pomazi ga z Jezusovim mazilom iz persti in pljunca napravljenim, to je: spominjaj se, da si revež stvarjen iz prahu zemlje, in da se boš spet po svoji smerti v prah vernil, iz kterega si stvarjen bil; — spominjaj se, da je vse posvetno nečimurno, da prav za prav še pljunca ni vredno. Če boš s tem svoje oči mazilil, vidil boš vse drugači in svojo prevzetnost, nečistost i. t. d. lahko premagal: Spomni se smerti in poslednjih reči in nikoli ne boš grešil. (Sirah. 7.) — Pomazi svoje oči pa tudi z žolcom to je, spominjaj se, kedar te skušajo tvoje oči, tudi terpljenja Jezusa svojega Odrešenika!

Glej Jezus si je dal svoje oči zavezati, dal si je v oči in v obličje pljuvati in ti hočeš s svojimi pregrešnimi očmi to Jezusovo terpljenje ponavljati? Spominjaj se, da je kri, ktera je Jezusovo obličje oblivala in njegove oči zalivala, morala grehe tvojih hudobnih oči izbrisati in spokoriti. Zategadelj, ljubi kristjani! vas prosim, vas vse zarotim, kterim je drago Jezusovo terpljenje in svoje duše zveličanje, varujte svoje oči in prosite večkrat s kraljem Davidom: „Odverni o Gospod moje oči, da ne gledajo na nečimurno. (ps. 118, 37.) Stopite kakor pobožni Job (Job 31, 1.) v zavezo s svojimi očmi, da jih hočete odvracati od vsega, kar je pregrešnega! O glejmo, skerbimo ljubi kristjani! mi vsi, da bomo varno hodili, nikar kakor neumneži, temuč kakor modri, zakaj časi so hudi! (Efež. 5, 15.)

S k l e p.

Prišla bo ura, da homo na smert bolni v postelji ležali. Prišli bodo (če nam usmiljeni Bog to milost dodeli) mašnik, in bodo s svetim mazilom od naše skerbljive matere svete katoljske cerkve napravljenim mazilili naše oči, ušesa, usta, nosnice, roke in noge — in bodo mazilovaje molili in mi ž njimi: „Po tem svetem mazilenju in po tvojem čez vse milem usmiljenju odpusti o Gospod vse grehe, kar smo jih storili z očmi, ušesmi, ustmi (jezikom), rokami alj nogami“. O tedaj nam bo usmiljeni Bog gotovo rad in lahko odpustil vse te grehe, če smo si v svojem življenju skerbno prizadevali varovati pred grehom svoje oči, ušesa, jezik alj usta; če nismo hodili po pogrešnih potih in nismo iskali nevarne pregrešne priložnosti!

Zategadelj naj vzame vsak urno v svoje roke dvojno orožje, ktereга sem vam dans izročil: pervič naj se varuje skerbno vse nevarne priložnosti! drugič, naj skerbno zavaruje svoje oči, ušesa in jezik alj usta! — Če se, ljubi kristjani, tega orožja zvesto poslužimo, bomo se lahko in srečno svojim sovražnikom ubranili, dokler živimo, lahko in srečno bomo tudi na smertni postelji z božjo pomočjo premagali, kedar bodo z mašnikom vred okoli nas stoječi molili:

„Da mu podeliš dar, srečno se vojskovati in dokončati — prosimo te, usliši nas!“ O da nam posebno tedaj svoje sovražnike srečno premagati pomagaš, da naše duše po dokončanem življenju, po dokončani vojski, v večno veselje vzameš! Prosimo te, usliši nas dobrotljivi Jezus!“ Amen.

Pridiga za 5. postno nedeljo.

(Duhovna bramba.)

„Kdor je iz Boga, besede božje posluša.“ Jan. 8, 47.

V v o d.

Veliko orožja vojak pri sebi in na sebi ima, kader se na vojsko poda. Veliko orožja mora tudi kristjan imeti, duhoven vojak, če hoče svojo duhovno vojsko srečno izpeljati, svoje sovražnike slavno premagati. Mnogoverstna mora biti njegova bramba. Čveterno imenitno orožje zoper skušnjave, naše vedne sovražnike sem vam že podal. Pervo je bilo: Koj ob začetku se skušnjavi serčno zoperstavljal in grehu nobenega kraja ne dajal v svojem sercu; drugo orožje je bilo to: pridno in pobožno moli! Molitev prava, serčna sovražnika našega spodi, kakor solnce černo meglo razkadf. Tretjemu bilo je ime: Nevarnih priložnost in skušnjav skerbno se ogibaj. Četero se pa pravi: Jezik, ušesa in oči skerbno varuj. Danes spet sežem v svojo zakladnico in ponujam vam spet dvojno orožje. Poznajmo prav Boga! Jezus v sv. dan. evangelju judom očita, da svojega Boga ne poznajo.

Poslužujmo se radi božje besede, od ktere tudi Jezus danes pravi: da kdor je iz Boga, besede božje posluša. Glejte! spet dvojno orožje, ktero vam danes priporočam in rečem:

I. Vedno se spominjajte, da Bog vse vidi in vse vé! Sv. Pavl sam nam drugo v roke da rekoč:

II. „Vzemite v svoje roké meč duha, kar je beseda božja.“

V Jezusovem imenu to dvojno orožje sprejmite!

I.

Tretje orožje zoper naše sovražnike vam v teh besedah v roke podam: „Bog vse vidi in vse vé; kjerkoli se znajdeš, Bog je pri tebi, v tebi in zraven tebe, nikjer se njega ne moreš zogniti, nikoli se njemu ne moreš zakriti, ne po dnevi ne po noči.“ — Zategadelj piše sveti papež Gregor: „Kdor meni, da ga Bog ne vidi, podoben je onemu, ki si oči zatisne, da bi se soncu zakril. On sicer solnce svojim očem zakriva, alj sonce ga vendar le obseva.“ — Veliko moč, človeka od greha odverniti, misel ima, da je Bog vsepričujoč in vsevedoč. Zakaj se hudobnež tako rad zakriva, skerbno išče skrivne temne kraje? On se skerbno varuje, da bi kdo ne vidil njegove hudobije; zategadelj tudi sveto pismo grehe dela temote imenuje. Prav norčavo bi se moralo vsakemu grešniku pozdeli svoje hudobije zakrivati, če bi hotel prav živo pomisliti, da ga Bog vidi, čeravno ga ljudje ne vidijo, Bog, katerega bo enkrat imel ojstrega sodnika, Bog, kateri naj skrivnejše misli vidi in vse še tako skrite in zavite namene in dela vé. Vsakdanja skušnja uči in sveto pismo pričuje, da veliko veliko hudobij izvira iz tega, ker se ljudje prav ne spominjajo vsevidečega in vsevedočega Boga. — Preroku Ecehielu je Bog takole tožil, da so se Izraelci tako popačili: „Izraelova hudobija je čez vse narastla in dežela je polna prelivanja kervi in v mestu so gerdobije na kupih; saj so rekli: Gospod je odšel — ne vidi nas!“ Sv. kralj David piše (9. Pslm.): „Hudodelnik pravi v svojem sercu: Bog je pozabil, on je svoj obraz zakril, on ne bo vidil.“ — O vzemite si, ljubi kristjani! vselej in povsod misel na vsepričujočega in vsevedočega Boga v varha in vednega spremljevalca in hudič in njegove skušnjave in hudobije se vas ne bodo lahko lotile. Vtisnite si globoko v svoje serce svèt modrega Salomona: „Na vseh svojih potih misli na Boga.“ (Pripov. 3.) — Vtisnite si prav terdno v svoj spomin zlate besede kralja Davida in glejte, kako lepo in živo se on vsevidečega in vsevedočega Boga spominja: „O Gospod!“ — pravi v svoji 138. pesmi — „o Gospod! ti me celega poznaš; ti veš, če sedim alj stojim, ti od daleč zastopiš moje misli. Alj hodim alj ležim, vse ti

veš in vse moje pote vidiš. Ni besedice na mojem jeziku, ktere bi ti ne vedel. Od vseh strani me obdajaš in svojo roko nad menoj deržiš. — Kam mi je iti pred tvojim duhom, kam ubežati pred tvojim obličjem? Če se v nebesa povzdignem, tam te najdem; če se pod zemljo podam, tudi tu te najdem! Če bi perute vzela zlate zarje in bi prebival na slednih mejah širokega morja, tudi tam bi me tvoja roka vodila in tvoja desna držala. Če bi si mislil: Temota bo me pred teboj zakrila, glej temna noč bi se v jasno luč okoli mene spreobrnila; tudi temota ne zakrije pred teboj. Temna noč se sveti, kakor beli dan; alj tema alj svitloba, to je tebi vse eno.“ Če bi tako lepo in živo se Boga spominjali, ljubi kristjani, vsakega greha bi se lahko ubranili, zakaj misel, spomin na vsepričujočega Boga je močno orožje zoper sovražnike. — S tem orožjem se je grehu v bran postavil in srečno premagal Egiptovski Jožef. Rekel je: „Kako bi grešil pred božjimi očmi.“ (I. Moz. 39.) S tim orožjem je čista Suzana svojim zapeljivcem se vstavila in premagala. Djala je: „Rajši brez greha vam v roke pridem (nedolžno umerjem), kakor grešim pred obličjem Gospodovim.“ (Daniel 13.) Tudi starega Tobija bran zoper greh je bila misel na pričujočega Boga, ker je svojemu sinu djal (Tob. 4, 6.): „Imej vsak dan Boga pred očmi in varuj se, kedaj v greh privoliti in zapovedi našega gospoda in Boga prestopiti.“ — Boleslav IV., kralj Poljski, je vedno v zlato udelano podobo svojega rajnega očeta okoli vrata nosil, in kedar je kaj važnega alj imenitnega govoriti alj storiti imel, vselej je podobo svojega očeta pogledal, poljubil jo, svojega rajnega očeta prav živo se spomnil in djal: Daleč od mene naj bo, kaj reči alj storiti, kar bi bilo, o ljubi moj oče! našega kraljevega imena nevredno. — Tega izgleda bi se imeli poslužiti tudi, in božje obličje vedno pred seboj imeti, da bi nič ne govorili, nič ne počeli, kar bi bilo pregrešnega in Bogu nespodobnega. Kralju Boleslavu je bila podoba in spomin svojega mertvega Očeta bramba zoper greh; kaj nam ne bo spomin na živega resnično pričujočega Boga močen bran, močno orožje zoper grehe, naše sovražnike? — Zato piše že ajdovski modrijan Seneka: Veči del grehov bi se ne storilo, če bi pri grešniku zmiraj kdo vpričo bil! Zato pravi

tudi sv. Kasjan, „da spomin na vsepričujočega Boga grehu nož v vrat zabode in čednosti duri odpre.“ — Naši keršanski predstarši, ljubi kristjani! so Boga bolj poznali, so si orožje, kateremu je ime; „Bog vse vidi in vse vé“ bolj oskerbeli in se ga rajše posluževali, pa tudi zategadelj pobožnejše živeli. Oni so radi božje oko (vsevidečega in vsevedočega Boga lepo podobo) nad hišne vrata namalati dali in pod to podobo pisali: Bog vse vidi in vse vé. Zares lepa je ta navada in vse hvale vredna, pa še lepša je ta, ljubi kristjani! če si vsak v svoje serce globoko vtisne in zapiše te besede. „Bog vse vidi in vse vé“, in če se o pravem času v hudih skušnjavah jih živo spominja.

V 4. stoletju je živela v Egiptu zlo nesramna ženska Taida po imenu. Sveti puščavnik Pafnuci je žalosten zvedel od nje razuzdanega življenja. Napravil se je in šel, ko je popred dolgo časa Boga za svet in pomoč prosil, naj jo od grešnega življenja odverne in na pravo pot pripelja. Šel je preoblečen k njej. Peljala ga je po več izbah, ker je pa Pafnuci še zmiraj djal, da tukaj še nista dosti varna, pelje ga Taida v naj bolj skrito izbo in nevoljna reče: „Semkaj pa gotovo ne vidi nobeno človeško okó; če se pa hočeš božjemu očesu skriti, ga ni kota v tej hiši, da bi se mu mogel!“ — „Kaj“, se začudi Pafnuci, „ti veš da je Bog?“ „Se vé, da vem“, mu reče začudena Tajda, „tudi vé, da je dobrim sveti raj obljubljen, in hudobnim pekel zažugan.“ — „In če to veš“, resno Pafnuci poprime, „kako moreš pred očmi vsemogočnega in povsod pričujočega Boga tako razuzdano živeti, kakor dozdej?“ Te besede so grešnici globoko v serce segle; padla je vsa zgrevana svetemu možu pred noge, ostro se je odslej spokorila in je čez dolgo sveta spokorjenica umerla. (Lohn. B.bl. I. 558.) — Taida je sicer vedela, da Bog vse vidi in vse vé, alj prav živo se te resnice nikoli ni spomnila, dokler jo je sv. Pafnuci globoko vtisnil v njeno serce in do celega oživil in glej, hitro je z orožjem živega spomina na vsepričujočega Boga sovražnika svojega premagala, krono svetosti in večnega življenja pridobila! — Tudi mi vemo in verujemo to resnico, da je Bog vsega pričujoč; kako pa moremo pred očmi vsevedočega in povsod pričujočega Boga še tako grešiti? —

Ker se kakor Taida, te resnice prav živo ne spominjamo. Pa ljubi kristjani! če nismo doslej, pa terdno sklenimo, za naprej se tega orožja posluževati, živega spomina na vsepričujočega Boga, in kakor velika grešnica Taida premagali bomo. Naj nas podbudijo sv. Ciprijana lepe besede: „Boreče in vojskovajoče se tukaj za vero (in nebesa) gleda nas Bog, gleda nas Kristus, gledajo nas angelji! Kolika čast, kolika sreča vpricho takih gledavcev se bojevati, premagati in venec zmage dobiti!“ (Sv. Ciprijan. ad Tibur.)

II.

Četerto orožje v boju z grehom, našim sovražnikom je beseda božja. Sv. Pavl je na to orožje zapisal besede: „Vzemite v svoje roke meč duha, kateri je beseda božja. (Efež. 6, 17.) — Kako močna je, ljubi kristjani! bramba besede božje, smo od Jezusa se učili, ko se je hudobnemu duhu v puščavi skušati dal. S temi besedami: „Pisano je“, premagal je Jezus skušnjave, z ostrim duhovnim mečem besede božje je udaril hudiča in odgnal svojega sovražnika. Zategadelj je tudi Bog od nekdan v starem in novem zakonu svojo besedo v meč za boj človeku izročil in priporočil. Kako sukati zmagovavni meč besede božje v boju z našimi sovražniki, najte da vam kratko pokažem in vas nekoliko navadam: Pride skušnjava, biti nevoljen (stožljiv), primi za meč besede božje in reci sam k sebi: „Pisano je, (Luk. 9, 23.) kdor hoče iti za menoj, naj zatajuje samega sebe (naj se vojskuje sam sebo, in svojo hudobno voljo). Naj vzame vsakdan svoj križ na sé in hodi za menoj.“

Ako si v vbožtvu — ti hoče v velikih revah in težavah serce vpasti in serčnost se pozgubiti, vzemi spet v roke meč besede božje, udari svojo malovernost in maloserčnost, reci z Jezusom sam k sebi: „Alj ni življenje več kakor živež? Kdor je pa življenje dal, bo tudi živež dal. (Mat. 6, 25.) Poglejte lilije na polju — ptice pod nebom . . .“ (Mat. 6, 27.)

Pride mogočen sovražnik lakomnosti, hitro popadi meč besede božje, spomni se, kaj sv. Pavl piše: (I. Tim. 6, 6—10.) „Velik dobiček je pobožno živeti in z majhnim zadovoljen biti; nič nismo na svet prinesli in gotovo je, da tudi nič iz sveta nesti ne moremo. Zadovoljni bodemo, če potrebnega živeža

in oblačilo imamo; — kateri poželijo obogateti, padejo v zanjke hudičeve v mnogotere nespametne škodljive želje, ki človeka v reve potisnejo in večno pogubijo; zakaj lakomnost je kore-nina vsega hudega.“

Te prime hudobna jeza, sovraštvo in se želiš maščevati, jezo ohladiti nad svojim zopernikom, o tedaj brani se serčno z mečem besede božje; spomni se, kaj pravi Jezus: „Ako ne odpustite svojemu bližnjemu, tudi nebeski Oče vam ne bo od-pustil vaših grehov.“ (Mark. 11, 26.)

Ako boš skušan, biti neusmiljen in terd do ubogih in sirot, spomni se besede božje, in močno udari s tim dubovnim mečem na skalo svojega neusmiljenega terdega serca, spomni se besede sv. Jakoba (2, 13.): „Sodba brez vsega usmiljenja čaka tistega, ki do svojega bližnjega ni imel nobenega usmi-ljenja.“

Boš skušan biti nezvest — požrešen — goljufen, spomni se, kar sv. Pavl piše: „Noben krivičnik, noben tat, noben pijanec ne bo dedič nebeskega kraljestva.“ (I. Kor. 6, 9.)

Stopi k tebi, mladenč in deklica! skušnja nečistosti in te močno vabi, napeljuje in naganja, — o hitro, hitro zgrabita meč besede božje, spomnita se besed svetega pisma: „Ne goljfajte sami sebe — nečistnik in prešestnik nikoli ne pojde v nebesko kraljestvo.“ (I. Kor. 6, 9.)

Imaš, ljubi kristjan! hude skušnjave zoper sveto vero, — o vstavi se v bran z besedo božjo, z besedo Jezusovo: „Kdor ne veruje (červavno se mu sveta vera oznanuje), bode pogubljen — on je že obsojen, pred da bo sojen.“ (Mark. 16, 16.)

Če bi tako vsak vzel meč božje besede v svoje roke, gotovo premagal bi z Jezusom svoje sovražnike. S tem mečem je zmagal David, ki je rekel: „Tvojo besedo, o Gospod Bog v svojem sercu ohranim, da zoper te ne grešim.“ S tem me-čem se je dobro ovarvala sveta devica Marija, od ktere sveto pismo veli: „da je besede Gospodove skerbno v svojem sercu hranila.“ (Luk. 2, 19 & 51.) S tem mečem je premagal sv. Avguštin samega sebe, svoje razujzdano življenje. On je, kakor sam pové (Confes. I, 5.), pred svojim spreobrnjenjem v Milanu, če ga le opravki niso zaverali, hodil vsako nedeljo poslušat pridige svetega Ambroža, Milanskega škofa. „Jaz ga

nisem mogel zadosti poslušati, s prva scer le njegove besede, potem so pa sčasoma z besedami se vkradle tudi božje resnice v moje serce. Hud boj je navstal v sercu Avgušтина. Volja mu je bila svoje življenje spreobrniti, alj hude navade so ga zaderževale. Od dne do dne je sklepal spreobrniti se, od dne do dne pa odlagal. Slednjič, ko se je nekega dne dolgo in dolgo sam s seboj bojeval, začne se bitko jokati, gre na vert, vsede se pod figovo drevo in zdihuje v globoki otožnosti k Bogu: „O Gospod, kako dolgo bom še odlagal jutre in jutre! in zakaj to uro ne storim konca svojemu gerdemu življenju?“ Ko tako zdihuje in žalosti ves oslabljen sedi, glej! zdaj zasliši na enkrat nek glas, ki mu pravi: „Vzemi in beri! vzemi in beri!“ Ves osupnjen vstane, vzeme naj bližej ležeče bukve, odpre jih ter zadene kmalo na besede svetega Pavla: „Kakor po dne pošteno hodimo, ne v požrešnosti in v pijanosti, ne v nečistosti in nesramnosti, ne v kregu in nehvaležnosti!“ Glej! te besede božje so v Avguštinu dose-danji strašni boj popolnoma vkončale, duhoven meč teh božjih besed je udaril in premagal sovražnika. Njegovo serce je bilo na enkrat spreobrnjeno; terdno je sklenil nečistemu življenju svojemu, kakor tudi krivoveri slovo dati in v pravo cerkev stopiti.

Tako srečno je zmagal z besedo božjo sv. Avguštin, tako so zmagali tudi drugi svetniki. Alj kako žalostno in nevarno s kristjani stoji, pri katerih malo alj nobene božje besede najti ni, ki z mečem besede božje niso opasani. Njim se godi, kakor Judom za časa kralja Savla. Filisteji, Judov vsegdar naj veči sovražniki, so ob času mira in pokoja vse tiste ljudje iz Judovske dežele k sebi poklicali, ki so bojno orožje delali in napravljali. In glej! naglo so potem Filisteji Judom vojsko napovedali. Judje so hitro hteli za orožje prijeti, alj niso ga imeli. Ko je prišel dan bitve, in nihče razun Savla in njegovega sinu Jonatana ni imel kake sulice alj meča. Staro orožje je v mirnih časih zarujevalo, novega napravljati nato učenih ljudi pa tudi časa ni bilo. (I. Kralj. 13.) — Ravno tako kakor Judom se tudi marsikteremu kristjanu godi. Njegovo staro orožje je zarujevalo: besedo božjo, ktero je v svoji mladosti v šoli kakor duhovni meč sprejel, to besedo je pozabil, sedaj si ne vzame časa in nima tudi nobenega veselja do božjih

reči in besed. Alj je čuda, da takega neoboroženega vojaka sovražnik lahko premaga? O verjemite, ljubi kristjani, s takim kristjanom, ki z mečem božje besede opasan ni, nevarno nevarno stoji! Nevarno v življenji — nevarno na smertni postelji, nevarno, Bog vé kako! pri sodbi. Strašnega sodnika bo tistega imel, ktereга sveto besedo je gerdo zaničeval!

S k l e p.

Dvojno orožje sem vam dans podal. Pervemu je bilo ime: „Spomni se, da Bog vse vidi in vse vé; drugemu: duhovni meč besede božje! Komur je mar, ljubi kristjani! za večno zveličanje, za nebeško krono življenja, naj vzeme obojno orožje v svoje roke, naj krepko prime za to duhovno brambo, da srečno premaga in reši svojo dušo. Amen.

Pridiga za praznik svetega Jožefa.

(Prelepe Jožefove čednosti; gov. L. D.)

„Jožef pa, nje mož, ki je bil pravičen, jo ni hotel razglasiti.“ Mat. 1, 19.

V v o d.

Od sv. Jožefa nam sveto pismo le malo pripoveduje; pa to malo kaj imenitne in čudne resnice v sebi hrani. Bil je iz Judovskega rodu, iz Davidove hiše v Nacaretu rojen; zaročen s sv. Devico iz ravno tega mesta. Sv. Jožefu je Bog nar dražše blago, kar se misliti da, svojega lastnega Sinu izročil. Redil in varoval je tistega, ki nam je svete nebesa odperl. Zatorej slovi Jožefovo ime po nebesih in po zemlji!

Poglejmo torej v življenje sv. Jožefa in premišljujmo nekaj njegove prelepe in imenitne čednosti.

1. Jožef je bil namestnik nebeškega Očeta na zemlji, in vsem njegovim poveljem kaj pokoren;

2. Jožef je bil Marijin ženin, poln ljubezni do svoje žene;

3. Jožef je bil Jezusov skerbni rednik.

Vse presladkim imenom: Jezus, Marija in Jožef v čast! —
Poslušajte!

Razlaga.

1. Sv. Jožef je bil prvič tisti mož po božji volji, ki si ga je Oče nebeški za svojega namestnika bil zvolil; tisti mogóci služabnik, kteremu je Angelj božje povelja nosil; tisti zvesti oskerbnik, ki je kralja nebes in zemlje od enega kraja do drugzega v svojem naročju nosil, in nar drajšo zastavo večnega življenja varoval; bil je gospodar nar svetejše družinice.

Imenitni so bili preroki, ki so v božje sklepe gledali, in gotove znamenja prihodnega Odrešenika napovedovali; imenitni so bili aposteljni, ki so Jezusovo ime vsemu svetu oznanovali in bandero sv. križa razpenjali; imenitni so bili mučenci, ki so za Jezusovo vero in njegovo čast naj drajšo blago, svojo kerv in življenje zastavljali; toda sv. Jožef je tistega v naročju nosil, ki so ga preroki še le oznanovali; je Kristusovo včlovečenje veliko popred vidil, kot so aposteljni to skrivnost oznanovali; se je skoraj celih 30 let za tistega trudil, in ga skerbno živil, za kterega voljo so še le poznej mučenci svojo kerv veselo prelivali. Glejte! tako imeniten je sv. Jožef!

Sv. Jožef, božji namestnik na zemlji bil je pa tudi vsakemu povelju pokoren. Zaslišati božjo voljo in storiti jo, bila je njegova navada. Obderžal si je Marijo, kakor hitro mu angelj reče: Jožef, Davidov Sin! ne boj se Marije svoje žene k sebi vzeti. Že drugič pride nebeški posel, ter pravi: Jožef! vstani, vzemi dete in njegovo Mater, beži v Egipt, in ostani tamkaj, kralj Herod išče dete umoriti; in kar napravi se vbogljivi Jožef hitro, in še v tisti noči poda se na pot. Neznana je pot in ptuje so ljudstva, omamljena je mati in rahlo je dete, pa vse to ne moti njegove pakorščine. Angelj mu je oznanil — zadosti mu je, gré, molči in zaupljivo pričakuje pomoči od tistega, ki mu bežati ukaže. Še v tretje se mu angelj prikaže, zapové in reče, naj se v domačo deželo verne, ker pomerli so, ki so stregli detetu po življenju, in Jožef kar vstane, vzeme dete in Marijo, in se verne v domačo deželo. O kako lep, imeniten in častitljiv zgled podložnosti in pokornosti daje sv. Jožef celemu svetu! Strah in sramota naj nas sprehaja! Kako slabo in malo smo vdani v božjo voljo! Kako radi mer-

mramo in tožimo, naj nam Bog alj pa človeška oblast kaj še tako lahkega zapové! Strah in sram nas bodi! zavoljo tistih abotnih izgovorov, ki si jih izmislimo in najdemo, da le božje alj človeške postave lomimo in v nemar puščamo. Strah in sram bodi tiste svojeglavne terme, ki se branijo hoditi po tisti težavni poti križev in težav, ki jim jo je previdnost božja odločila, da bi jih bolj gotovo k sebi privabila. Jožef pa, komaj je britko povelje zaslišal, že ga je spolnovati začel; podverže se voljno božji naredbi, dasiravno s svojo plitvo pametjo ne razume, čemu naj se to in to zgodi, popolnoma se v roke tistega izroči, ktereга zvesti služabnik si je vedno biti prizadeval.

Ti veliki patrijarh, sv. Jožef! dvoje britkega si poskušal; jarm nadlog serčno si nosil, in pokornost v vseh zadevah Bogu si skazoval; pa uživiljaj si tudi nebeške tolažbe tistih, ki so božji previdnosti z voljnim sercom pokorni. Čednosti si spolnoval, zasluženja naberal, sv. raju si nasproti romal!

2. Jožef je drugič ženin Marije prečiste device. Njegov zakon, ki ga je z Marijo sklenil, bil je od Očeta nebeškega samega poterjen. Angelj od Boga poslan ga prijazno ogovori: Jožef, Davidov sin! ne boj se Marije obderžati za svojo ženo, ker sad, ki ga spočela in rodila bo, od sv. Duha je. Ne more se tedaj tajiti, da je Jožef ženin in mož Marije prečiste device.

O srečna tista ura, o kateri si se ti, veliki patrijarh! z Marijo zaročil, saj Marija ti je vso srečo donesla. Ja srečen, trikrat srečen ženin, ki Marijo za nevesto imaš. Ta čista zveza ti je dala pravico, s tisto pod eno streho prebivati, ki jo je Oče nebeški za svojo pobožno hčer, božji Sin za svojo preljubo mater in sv. Duh za svojo nar vrednišo nevesto bil zvolil. Ti si bil priča božjih skrivnost, glava nar svetejše družine, varh kraljice angeljev, z božjim detetom si v bližnjo žlahto stopil! Srečen si bil pa tudi zato, ker zveza z nar svetejšo ženo je tudi tvojo svetost in pravico doveršila. In ali je mar mogoče, da bi sv. ogenj Marijne ljubezni, od ktere je vsa vneta gorela, tudi tvojega serca vžgal ne bil? Gotovo je gorelo od tiste ljubezni, ki jo je žena od dne do

dne v tebi vžigala. Bil si nar svetejši ženin, ker je Marija bila nar svetejša nevesta!

Sv. Jožef zakonski mož je bil pa tudi nar ljubezniviši mož do svoje žene Marije; ljubezen, zvestoba in čistost so blisketale v njegovem zakonskem življenju. Jožef je dobro vedel, da mu je Marija zvestobo prisegla; vedel, da mu v kaki reči nikoli kaj nezvesta ni bila. Poznal je njeno deviško nedolžnost, angeljsko čistost; pa od božjega sklepa in nezapopadljive skrivnosti, od moči sv. Duha in Gabrielovega pozdravljenja mu je še vse neznano bilo. Zato se silno prestraši, ko vidi, da Marija je mati postala; alj ljubezen do nje mu ni pripustila, med sosedi jo raznašati, Judovski gosposki razglasiti in tako jej sramoto in nesrečo pripraviti; smili se mu Marija in sklene, na tihem in skrivši zapustiti jo. — Jožef je pa tudi zvestobo, ki jo je bil obljubil, natanko spolnoval; v nar večih nadlogah, stiskah in težavah je ni zapustil, kot angelj jej je vedno na strani stal. Šla je Marija na povelje Cesarja Avgusta v Betlehem, Jožef jo tje spremlja; bežala je pred Herodeževo grozovitostjo v temni noči v plujo deželo, Jožef, njen varh, jo tje pelje; Marija verne se v svoje domače mesto, Jožef gre lepo ž njo. Marija potuje v Jeruzalem k prazniku; išče tri dni žalostna svoje ljubeznivo dete, Jožef zmiraj ž njo hodi, kakor je Marija sama spoznala, ko je prašala: Sin! zakaj si nama to storil? Glej! jaz in tvoj oče sva te z žalostjo iskala. Z eno besedo: Jožef je bil njen zvesti tovarš, delil ž njo žalost in veselje, kot brat in sestra sta celi čas svojega življenja v čisti ljubezni, zakonski zvestobi in sv. čistosti med sebo živela. Zakonski možje! keršanske žene! v duhu pogledjte Jožefovo krono, in našli bote v njej tri prav žlahtne kamne, to je, tri lepe čednosti, ki se v nji blisketajo: Ljubezen, zvestoba in zakonska čistost. Te čednosti bi se imele tudi v vašem zakonu svetiti, ako hočete v njem že tukaj na zemlji veselje in mir, pokoj in hišni blagoslov vživati, in s svetim Jožefom enake krone deležni postati. Ljubezen naj med vami kraljuje, ljubezen, od ktere sv. Pavl govori, „da je poterpežljiva, dobrotljiva, ne ravna napčno, se ne napihuje, se ne jezi, ne misli hudega; vse poterpi, vse veruje, vse upa, vse prenaša.“ Taka ljubezen bo iz vaše hiše vse prepiranje in kre-

ganje, zmirjanje, rotnje in pobijanje, vse te peklenške pošasti bo pregnala, ter mir in pokoj, zadovoljnost, veselje in božji blagor v vašo hišo pripeljala. To ljubezen mora pa zakonska zvestoba podpirati in sv. čistost posvečevati, da bo stanovitnost imela, še dalje bolj in bolj gorela, in nikoli ne ugasnila. Nasproti pa gorje vam, če morebiti tega svetega ognja božje ljubezni med sebo ne zažigate; z zoperno besedo, z nesposobnostjo sv. pleme zatirate. „Gorje vam v takem nesrečnem stanu, ker družega ne počnete“, pravi sv. Bernard, „kot da iz enega pekla v družega, iz pekla pregrehe in hudobije v pekel nesreče in ognja, iz pekla zakonskega stanu v pekel hudičev prestopite.“

3. Jožef je bil pa še tretjič sploh Jezusov rednik in tudi oče imenovan in tako češčen. Marija sama ga je tako počastila, ko je rekla: „Moj Sin! kaj si nama naredil? Glej, jaz in tvoj oče sva te z žalostjo iskala!“ Res je, da Jožef ni bil po mesu Jezusov oče, kakor so drugi zakonski očetje svojih otrok; alj imel je ime, čast, skerb in pravico Jezusovega očeta. Očem, oskerbnik, varh in rednik mladega Jezusa je bil; ker nebeški Oče ga je Mariji za moža bil zvolil; izročeno mu je bilo opravilo, ki ga povzdiguje čez vse preroke, aposteljne in druge božje služabnike. Ti vsi so imeli božjih služabnikov ime, ali ime Očeta je bilo le Jožefu prihranjeno.

Zato upraša sv. Bazili: Kdo zmed vseh angeljev in svetnikov je čast imel, očeta božjega Sina se imenovati, kot Jožef? Jožef zaukazuje Gospodu celega sveta, in ker je Jezus po dolžnosti Jožefu pokoren bil, kdo bo še kaj dvomil, da je po tem Jožef neizrečeno visoko povzdignjen?

Jožef, Jezusov rednik, bil je pa tudi za njegovo življenje nar bolj skerbni. Božji Sin je hotel v vseh rečeh razun greha nam revnim ljudem enak postati; zato pa je tudi človeške pomoči potreboval, in ravno Jožef je bil tisti srečni angelj, ki je mlado dete varoval in preskerboval. Jožef je sebi izročeno opravilo tudi zvesto opravljal. Tu ga vidimo od dela in vročine vsega trudnega, kako da s potom svojega obraza mater in dete skerbno redi; tam ga vidimo, kako ves omamljen beži v neznano deželo pred kraljem Herodom. Tu ga vidimo, kako da zgubljeno dete v ptujih krajih z veliko skerbjo in

žalostjo išče, tam ga vidimo, kako da je njegovo serce vse vneto, da dolžnosti do deteta, ki ga je za svojega sina vzel, natanjko spolnuje.

O svete roke! kako imenitno je vaše opravilo! kako dragi vaši žuli! kako veliko vaše zasluženje! kako obilno vaše plačilo! Nosile ste včlovečenega Boga, in oskerbovale tistega, ki oskerbljuje vse stvari.

O keršanski gospodarji! kaj vam dans vaša vest pravi? Alj vam daje to veselo spričevanje, da ste vse dolžnosti skerbnih očetov po zgledu sv. Jožefa zastran svojih otrok zvesto spolnovali! O ko bi se tudi nad vami tiste čednosti vidile, ki jih dans nad Jezusovim rednikom premišljujemo! Ko bi pač vse soseske spričevati zamogle, da ste se kot keršanski gospodarji za svoje družine, in očetje kot sv. Jožef skerbno za svoje otroke v vsem se obnašali, za njih dušo in truplo nevtrudeno skerbili.

Sramujte se pa pred podobo sv. Jožefa, sramujte se vi leni, zanikerni očetje! ki pri svojih otrocih družega deleža nimate, kakor da jih iz nečiste ljubezni na svet pripravite, po tem jim pa očetove ljubezni, keršanske izreje ne skazujte! Sramujte se pred celo človeško družbo, ki vas kot grintove in gohove ude človeškega rodu pozna! Sramujte se pred keršanstvom, ki vas svojih dolžnost pozabljive očete pogubljuje. Sramujte se pred svojimi otroci, ki vas za očete imajo in kličejo, očetove ljubezni pa vendar od vas ne vživajo! Sramujte se sami pred sebo, ki prirojeno občutljivost svojega očetovega serca v sebi zatirate! Ali ne veste, da se je vas vsemogočni Bog poslužil pri spočetju vaših otrok, pa poslužuje se vas tudi pri izrejevanji vaših otrok. In ali je mar preveč, da vso svojo moč in skerb v izrejo svojih otrok obračate? Saj je tudi to perva očetova dolžnost! Je mar preveč, da vse tisto storite, kar je Jožef rednik storil? Je mar vam preveč to svojim storiti, kar je marskteri ptujim že storil?

S k l e p.

O dragi moji bratje! odprite vendar enkrat svoje oči, in ozrite se v podobo sv. Jožefa, in vidili bote, kako velik razloček da je med njim in med vami! Jožef, namestnik božji, bil je vsakemu povelju nebeškega Očeta pokoren, mi pa tako nevoljni v križih in težavah, ki nam jih previdnost božja pošilja. Jožef, Marijin ženin, bil je prijazen in ljubeznjiv do svoje žene, vi pa zakonski možje! ste pa tako sirovi, hribovski in divji v svojem obnašanju. Jožef, rednik nebeškega deteta, bil je vselej skerben za njegovo izrejo, vi pa očetje! tako brez skerbi svoje dolžnosti vnamar puščate!

Pretečenih pregreh, dragi bratje! v ktere ste v svojem zakonskem stanu zabredli, ne morete iz vašega serca zbrisati; vendar zgrevajte, poboljšajte se in ravnajte se vprihodnjic po zgledu sv. Jožefa! Pa k temu morebiti serčnosti, moči in gorečnosti vam primanjkuje? Podajte se k Jožefu, priporočujte se njegovi prošnji, gotovo bo Jezus tudi v njegovem veličastvu njega uslišal, kteremu je na zemlji tako pokoren bil. Pojdite k Jožefu, prosite ga pred vsem drugim za voljno serce, sveto ljubezen, zakonsko čistost in keršansko izrejo svojih otrok. Pojdite k sv. Jožefu, prosite ga sveta v dvombih, tolažbe v britkostih, pomoči v nadlogah!

O sv. Jožef! namestnik božji na zemlji, ženin preciste Device, rednik božjega Sina, mogočni patron in varh posebno naše dežele! sprosi nam, kar je Bogu in tebi v čast, nam pa v zveličanje! Amen.

Pridiga za cvetno nedeljo alj veliki petek.

(Duhovna bramba.)

„Ker je Kristus na svojem telesu za nas terpel, morate se tudi s tem spominom oborožiti.“ I. Petr. 4, 1.

V v o d.

Sveti Bernard, mož imeniten po svoji veliki svetosti in učenosti, se vidi na starih podobah čudno namalan. Njegovo glavo obdaja ternjeva krona, na njegovih ramah sloni velik

in težek križ, zraven križa pa pšica in palica z gobo v jesihu namočena; okrog njegovega telesa se vijejo vervi, v levi roci derži svetilnico, v desni pa jerbas z biči, žreblji, kladvom in kleščami; pred njim stoji steber, in umivalnica in verh stebra petelin. — Tako vidimo svetega moža čudno obdanega z vsem orožjem, močno se braniti svojemu sovražniku alj serčno ga napasti. Zakaj tako sveti Bernard sam govori in na podobi zapisano stoji: „Oblecite orožje božje, ne samo, da bi svojemu sovražniku se vstavili, temuč da bi tudi serčno ga prijeli in premagali!“ Kdo je kaj sovražnik, kterega sv. Bernard meni, in s katerim se s svojim čudnim orožjem bojevati želi? Mi ga že dobro poznamo ljubi kristjani! Ravno tisti je, zoper kterega se moramo vojskovati tudi mi vsi, kakor sem vam obširno kazal pretekle postne nedelje in tudi že veliko orožja zoper njega vam v roke dal. Alj je pa Bernardova bramba resnično, kakor pravi, božja bramba, tako močna, da se ž njo svojemu sovražniku ne samo vbrani, temuč ga tudi premagati upa? O resnično, ljubi kristjani! bramba, s katero vidimo sv. Bernarda oboroženega, gotovo je mogočna božja bramba—bramba samega božjega sinu Jezusa Kristusa, s katero je On vse svoje sovražnike, greh in hudiča, svet in pekel slavno premagal, s katerim gotovo moremo premagati tudi mi. Ravno to orožje še v shrambi duhovne brambe leži. Na današnji dan (pokaži kratko zakaj) sem ga prihranil. To vam dans podati želim, kakor

Slednji alj naj imenitnejši duhovni meč zoper svoje sovražnike!

Ljubeznjivo in radi sprejmite ga, zatorej poslušajte zvesto!

Razlaga.

Duhovni meč, kterega vam dans izročim, rudeč je, ves s kervjo oblit in polit je. Ta je tisti duhovni meč, kteri je po prerokovanju starega Simeona pod križem prebodel Marijino serce. Na njem se bere čuden kervav napis, ki se glasi: „Kristjan! Spominjaj se velikokrat, prav velikokrat strašnega terpljenja Jezusa Kristusa, Gospoda in Odrešenika svojega!“

Večkratni spomni Jezusovega bridkega terpljenja je tisti ostri meč, kateri rani našo dušo, naše serce, in umori v njem greh in vse pregrešno poželenje. So sicer serca, od katerih se tudi ta ostri meč odleti, serca, ki so terši od kamna, merzlejši od leda, ki nimajo nobene ljubezni, nobenega usmiljenja do bridko terpečega Jezusa. Takim srcem nočem govoriti, saj bi nič ne mogel pri njih opraviti z mečem besede božje od Jezusovega terpljenja. O naj se jih Bog usmili! Vi pa, kateri, le iskro ljubezni in usmiljenja do Jezusa imate, dans z menoj k Jezusovemu križu stopite! „Ljubezen je močnejša kakor smert!“ pravi sv. pismo, ta ljubezen naj nas vse k Jezusu pelja. — Stopi torej vsaj dans vsak izmed vas, ljubi kristjani, pod Jezusov križ in poglej podobo njegovo polno ran in kervi z usmiljenim sercom in ljubeznivim očesom! Alj se ti ne pozdeva, da nek čuden glas s križa dol milo kliče in prijazno k tebi govori? Ti ga morda prav ne zastopiš. Naj da ti jaz le ta glas razložim in razjasnim: „Glej!“ pravi Kristus dol s svojega križa, „glej! poglej me dobro od noge do glave! Ni uda na mojem telesu celega in zdravega! Rana na rani! Kdo je me tako zongavil? Moja ljubezen do tebe! Iz gole ljubezni do tebe sem se prostovoljno v terpljenje in smert podal, kakor nedolžno jagnje sem se za te daroval. Peklenski sovražnik je tebe poželel, alj jaz sem iz nebes prišel, človek sem postal, borno podobo človeka na se vzel; o koliko sem jaz za te terpel od prvega odihleja do slednjega izdihleja, samo da bi te rešil; tvoje hudobije sem jaz na se vzel, vse kazni, ki si ti zaslužil, sem jaz za te na svojem telesu terpel. Iz ljubezni do tebe sem pri svojem nebeškem Očetu velik dolžnik postal, da bi tvoj dolg s svojo kervjo izbrisal, iz večnega pogubljenja te otel in tebi spet pravico do nebeškega kraljestva prislužil.“ — Tako toži Jezus (po besedah svetega pisma) dol s svojega križa! O kdo bi, ljubi kristjani! še mogel biti tako kamnena, merzlega serca, da bi se v spominu milosti in ljubezni Jezusove do nas ne omečil in raztopil, da bi se iz svojega pregrešnega življenja ne zbudil, in strašne nehvaležnosti in božjega žaljenja ne sramoval!? — Ako pa besede ne vne-
majo in zbudijo, naj pa izgledi!

Ko je kralj Darij zvedel, da so sovražni ljudje njemu serčno ljubega Daniela v jamo levov vergli, prijela ga je taka žalost, da delj časa ni mogel ne jesti ne piti, tudi ne spati. (Daniel, 6.) Kako, ljubi kristjani! alj bi si ne imeli tudi mi radi kaj pritergati svojim ustom, krotiti poželenja mesa in vstaviti se vabljivim veselicam zapeljivega sveta v hvaležnem spominu na Jezusa, kateri je iz ljubezni do nas od svojih sovražnikov, kakor rjovečih levov strašno mučen in umorjen bil! — Ko je prerok Ecehiel po božjem razsvetljenju spoznal in v duhu vidil strašne kazni, ktere bo Bog čez hudobno izraeljsko ljudstvo poslal, žaloval je silno in bridko se razjokal. (Eceh. 3.) O ljubi kristjani! če je prerok Ecehiel tako serčno usmiljenje imel s svojim pregrešnim hudobnim ljudstvom, ki je božje kazni dobro zaslužilo, kdo bi ne imel silno jokati in z zgrevanim sercom bridko obžalovati samega sebe, ko vidi strašno terpljenje, ktere ga je Jezus ves nedolžen in za nas terpel?! — Gerdo se je Absalon zoper svojega očeta kralja Davida pregrešil, hudobno ga je preganjal in celo po življenju mu stregel, in vender je oče David čez svojega strašno hudobnega sina, ko je umerl, bridke solze pretakal. (II. Kralj. 12.) Kdo zmed nas, preljudi kristjani! bi ne imel žalovati, čez svoje grehe in hudobije bridke solze točiti, ker smo do svojega nebeškega Očeta toliko hudobni, nehvaležni otroci — če se spomenemo bridke smerti Jezusove, ki nas je bolj ljubil, kakor naj boljši oče svoje otročiče ljubiti more, ki je iz same ljubezni do nas umerl! — Vojvoda Uria, ktere ga je kralj David le kratek čas iz vojske domu poklical, ni hotel ne jesti ne piti, tudi ne v svoji hiši spati in se veseliti, ker mu je vedno pred očmi stalo, koliko mora njegov vojskovodja Joab in vsa vojska nadlog in rev na bojišču pod milim nebom preterpeti. (II. Kralj. 11.) O kako bi mogli mi tako skerbno iskati pregrešne sladnosti in dirjati za posvetnim veseljem, če se spomenemo, koliko bolečin, rev in težav je Jezus naš viši vojvoda celo svoje življenje, posebno na križu pod milim nebom preterpel!!

Zategadelj, ljubi kristjan! kader pride skušnjava, (naj bo od sveta, alj od hudiča alj od svojega vlastnega napčnega poželenja), ko pride tvoj sovražnik, ki te v greh vabi in kliče, o tedaj zaženi ta duhovni meč globoko v tvoje serce: Na terpljenje Jezusa Kristusa spomni se in reci s svetim Avguštinom sam pri sebi: „Moj Bog in Gospod na križu visi in jaz bi še dopadenje in veselje nad grehom imel, ki je Jezusa na križ pribil? — reci sam pri sebi: roke mojega Odrešenika so na križ pribite, kako bi še mogel svoje roke po plutjem blagu, po pregrešnih rečeh stegovati, goljfovati, alj kako drugače svojega bližnjega obškodovati? — Noge mojega Odrešenika Jezusa so prebodene, že poprej so le po oskem, ternjevem potu terpljenja hodile, kako morem še po širokem, gladkem potu greha hoditi? — Oči Jezusove so vse s kervjo oblite in zalite, kako hočem še svoje oči nad grehom pasti? Jezik Jezusov je z žolcem in jesihom napojen, kako bi še mogel biti požrešen v jedi alj pijači, v svojih besedah lažnjiv in nesramen? — Glava mojega Odrešenika Jezusa je z bodečim ternjem kronana, kako bi še mogel svojega Boga s pregrešnimi mislimi žaliti in Jezusovo kronanje ponavljati! —

Tako moramo z ojstrim mečem spomina na Jezusovo terpljenje pregrešne skušnjave odganjati in moriti, svoje sovražnike premagovati po besedah svetega Petra: „Na svojem telesu je Kristus kazni naših grehov terpel, da bi mi grehu zamerli.“ (I. Petr. 2, 24.) in drugod opominja: „Ker je Jezus na svojem telesu za nas terpel, morate se tudi vi s tim spominom (njegovega terpljenja) oborožiti. (I. Petr. 4, 1.) — Dobro je poznala ta zmagovavni meč sv. Brigita. Celo svoje življenje se ga je prav srečno posluževala. Še le deset let stara je poslušala pridigo od Jezusovega terpljenja, in pri pridigi skorej omedlela od prevelike serčne žalosti in usmiljenja. Precej po tej pridigi se jej po noči križani Jezus pokaže ves ranjen in kervav. Milo jej Jezus reče: Glej koliko sem jaz terpel. Deklica Brigita ga upraša: Kdo ti je to storil, o Gospod? in Jezus jej odgovori: Ti, ki me zaničujejo, za mojo ljubezen nič ne

marajo! Od te ure ni mogla Brigita Jezusa nikdar več pozabiti. Zmiram ga je pred svojimi očmi imela, njegovo terpljenje premišljevala in obžalovala. V spominu, v premišljevanju Jezusovega terpljenja je v ljubezni in hvaležnosti do Jezusa čedalje bolj rasla — je greh sovražila in skerbno se ga varovala, in veliko svetost in svete nebesa dosegla. Vidimo, kako močna in zveličavna je bramba, spominjati se Jezusovega terpljenja! „Nič ne more“, uči sv. Bernard, „našega serca grehov toliko očistiti, nič hudega poželenja v nas toliko ukrotiti, nič k dobremu nas tolikanj priganjati kakor večkrat in živo premišljevati Jezusove kervave rane!“ „Križ Jezusov (naj imenitneje znamenje in spomin njegovega terpljenja), pravi nek svetnik, je ključ do nebes, palica slabih, vodivna zvezda spokornih, ščit zvestih, meč skušanih!“ Meč je, s katerim moremo srečno premagati svoje sovražnike v življenju in v smerti.

S k l e p.

Klarentin, pobožen mladenč (rojen v Pikardii okoli 17. stoletja), je že od mladih let čudno moč skusil, ki si jo kristjan iz premišljevanja Jezusovega terpljenja pridobivlja. Posebno je to občutil, ko je nevarno in za smert zbolel. Rekel si je tedaj, ko je smert si že blizo menil, pred svojo posteljo sveto martro postaviti, da bi križanega Jezusa zmirom pred očmi imel. Ko so ga spovednik obiskali, vprašali so ga, kako da se kaj počuti? — „Častiljivi oče!“ odgovori jim poterpežljivi mladenč, „kar truplo zadene, moram reči, da res veliko terpi, pa moja duša je polna tolažbe!“ — Spovednik, tacega spregovora ganjeni, podajo mu molcé sveto martro; veselo jo je prijel, priserčno jo poljubil in večkrat rekel: „Moj ljubi je križan bil in jaz — jaz še živim! Kdo si bo upal“, je rekel, „mene tako zavarvanega napasti? Križ je moj meč, moj ščit, moja straža!“

O resnično, ljubi kristjani! Križ, spomin Jezusovega terpljenja je cela mogočna bramba v življenju in mogočna straža pri smerti! Zategadelj terdno in serčno, kakor nas sv. Pavl opominja (Hebr.) stopajmo v boj, kateri nas čaka in

glejmo zraven na Jezusa — na Jezusa križanega. Živo in pogosto se spominjajmo, srečno bomo ž njim premagali vse svoje sovražnike, in enkrat tudi ž njim v nebesih večno zmago obhajali. Amen.

Osnovane homiletične pridige,

Tretja postna nedelja.

(Jezus še zdaj hudiče izganja; kaj pa ljudje počenjajo?)

V v o d. Danešnje sv. evangelje pripoveduje nam, kako je Jezus hudiča . . . Zakaj neki sv. cerkev ravno to sv. evang.? Danes se začenja sv. velikonočna spoved in pri sv. spovedi tudi nam J. hudiča izganja. Ne čudite se, da vam to povem: „Kdor greh dela, iz hudiča je“, pravi sv. ap. — ni več otrok, služabnik in dedič nebešk. Oč., suženj je hudiča . . . Pa tudi nam Jezus hudiča izganja, kaj pa ljudje počenjajo?

R a z l a g a. Dopustil je Bog za časov Krist., da je hudič ljudi obsedel . . . Že v paradizu pa je Bog obljubil poslati njega, ki bo kači glavo sterl. Naj ves svet vidi in spozna, da je ravno Jezus tisti . . . In res Jezus je izgnal hudiča . . .

1. Izganja ga pa tudi še nam. Le prerado se godi, da človek greši in pride hudiču v oblast. Ubogi človek, kam se podaš, da se znebiš? Pripeljali so obsedenega k Jezusu, k njemu se podaš tudi ti. Za tvoje grehe je prišel na svet, terpel in umerl na . . . „To je moja kri, ki bo prelita za . . .“ prišel je iskat, kar je bilo . . . poplačal je dolg naš in na križ pripel dolžno pismo, ki je zoper nas pričalo. Zaslužil nam je Jezus odpuščanje in odrešenje, — pa oblast izročil apostelnom in njih naslednikom: „kterim koli bote grehe odpuščali . . .“ Kolikorkrat stopiš v sv. spovednico in se prav spoveš, tolikokrat izganja J. hudiča.

2. Kaj pa ljudje počenjajo? Sv. evang. nam pripoveduje.

a) Nekteri so neverni in J. še zmirjajo. „Z Belcebubom . . . znamnja iz neba.“ Slepci ne vidijo toliko čudežev Jezusovih — prevzetneži ne čutijo, da grešniki so in da jim je odrešenika treba, posvetnjaki ne poznajo drugih, kakor le pozemljenskih reči in potreb. Alj jih ni takih tudi med nami?

b) Drugi se obernejo k Jezusu — pa pri njem ne ostanejo: „Kdor ni z menoj . . .“ Nečisti duh gre iz njih, pa se spet verne . . . in poslednje tistega človeka hujše . . . kakor prvo.“ Iz tebe, nečistnik! bo J. pri spovedi izgnal hudiča nečistosti — vari se, da ne . . . Iz tebe, togotnež! izgnal bo J. hudiča jeze — vari se . . . Poslušajte vsi: „Kdor ni z menoj . . .“

c) Spet nekteri „bodo v orožju svoj dvor varovali in v miru ohranili premoženje svoje“. Naj opraviš svojo spoved še tako dobro . . . vojska tvoja ni dokončana: hudič ne miruje . . . Stoj v orožju in varuj svoje! Čuj — moli — ogibaj se priložnost — spominjaj se svojih obljub — vsevedočega Boga — britkega J. terpljenja — večnega plačila; tako ohraniš svoje premoženje — dušo svojo.

S k l e p. Danes se začenja velikonočna spoved — tudi vam bo J. izgnal hudiča pregrehe. Oh deržite se J. — oborožajte se in ostanite zvesti in stanovitni! Amen.

Četerta postna nedelja.

(Jezus še tudi nas nasituje.)

V v o d. Sv. kat. cerkev si v sv. postnem času prizadeva, ljudi prepričati, da Jezus je res obljubljeni Mesija. Evang. 1. postne nedelje nam kaže, kako se Jezus ni kakor Adam hudiču dal premagati; — 2. kaže Jezusovo nebeško slavo; — 3. Jezusovo oblast hudičevo kraljestvo razdirati. Danes ga nam kaže, ki ljudi čudovitno nasituje. Premišljevali bomo: „Kakò Jezus še tudi nas nasituje“.

R a z l a g a. Velika noč je bila blizo; derle so trume ljudi v tempelj Jeruzal. — Gredé k Jezusu, od ktereга naukov

in čudežev se je raznesel glas . . . 5000 se jih vsede in vsi dobijo jesti.

1. Tudi nam daje Jezus ljubi vsakdanji kruh. On je dal zercnu moč, da kali in . . . on daje solncu sijati . . . po božji milosti žanjemo in spravljamo v . . . in pogrnjamo mize. In vsede se jih vsak den ne 5000 temoč 1000 milijonov! Ne zabimo mogočnega in dobrega Boga, — težko si morebiti služiš svoj kruh le terd in suh je, pa vendar je, ne zabi dobrotnika! —

Človek ima tudi dušo in tudi ta potrebuje jedi. Že drugi dan zjutraj zavrača Jezus svoje čudno nasičene poslušavce na ravno to jed. Rekel je: „Delajte ne za jed, koja mine . . .“ kruh božji je tisti, koji je iz nebes . . . Jaz sem kruh življenja . . .“ (Jan. 6, 27. 33. 35.). In tudi ta kruh nam daje . . .

2. Oznanuje se nam božja beseda. In kje je tista njiva, po kterej raste . . . Sv. kat. cerkev je. Koliko se razseva semena božje besede; po celem svetu so pridigarji. — Srečni, koji so tega kruha lačni, redi jih za večno življenje. Pa med pšenico raste tudi ljulika, ki pšenico zadušuje in kazi, ljudi pa moti in oslepuje. Sv. cerkve se deržite — varujte se krivih prerokov — le cerkev deli vam pravi Jezusov kruh za vašo neumerjočo dušo!

Pa še od drugega kruha je Jezus govoril o tej priložnosti. Djali je: „Ako ne bote jedli mesa Sinu človekovega . . . Kdor je moje meso . . . Zakaj moje meso je res . . .“ (Jan. 6, 54.) Kar je Jezus tem množicam še le obljubil, dali je nam pri poslednji večerji: „To je moje telo . . . In tako se nam daje še tretji naj čudnejši in svetejši kruh:

3. Presveto rešnje telo v zakramentu sv. oltarja. Popotniki smo in potrebujemo brašnje. Izraelci so jedli mano, pa so umerli, kdor pa je od tega kruha, ne umerje. Kako usmiljen in dober je Bog — ne samo da med nas, v naše serca pride, v nas prebiva, ogreva nas in kreпча, živi in redi za večno življenje! Tudi nas vabi sv. kat. cerkev — velika noč je — oh da bi nobeden ne manjkali pri tej sveti mizi: vsedli se bojo cesarji in berači, duhovniki in svetovniki in živjeli presv. rešnje telo!

S k l e p. Ljudje so klicali: On je resnično — hotli so ga kralja storiti. Mi smo danes premišljevali tri čudeže, ktere Jezus s kruhom dela. Kaj pa hočemo mi storiti z njim. Vsakdanji kruh hočemo hvaležno uživati — božjo besedo zvesto poslušati — sv. rešnje telo vredno prejemati. Amen.

Peta postna nedelja.

(Kako vredno prejemati presv. rešnje telo?)

V v o d. Hudobno in gerdo so judje z Jezus. ravnali. Nekaj časa pred svojo smertjo jih je podučeval in jim dokazoval, da je obljubljeni odrešenik. Pa vse je bilo zastonj! Ob poštenje so ga hotli djati, da bi ljudje ne porajtali ga več. Jezus se pa zagovarja in brani, kakor današnje sv. ev. pravi. Glejte! Jezus je prišel k Judom, da bi jih srečne storil časno in večno, — pa sprejeli so ga gerdo in nespodobno. Tudi k nam pride Jezus v sv. obhajilu. Bog obvari, da bi ga sprejeli nespodobno kakor judje. Kaj nam je torej storiti, da J. v presv. zakr. prejememo spodobno in vredno?

R a z l a g a. J. je rekel Jud. množicam: „Kdo zmed vas . . . Treba je, da tudi pred sv. obhajilom reči zamoremo:

1. Kdo me bo greha prepričal? Čisti moramo biti vsega greha. J. je bil sama svetost . . . mi pa vsi ubogi grešniki: „Kdor pravi, da je brez greha . . . Pa J. je poplačal naš dolg, in umil naše grešne duše v svoji presv. kervi. Pri sv. spovedi se očiščujemo vseh grehov. Zatorej stopite vsi zgrevani v spovednico, obtožite se ponižno vseh svojih grehov, obljubite terdno poboljšati se in delati pravo pokoro . . . in odvzeti vam bojo vsi grehi, čista bo vaša duša in tudi vi reči zamorete v zaupanji na Jez. neskončno zasluženje: „Kdo zmed vas me bo . . . Čisto bo vaše serce in vredno sprejeti Jez. presv. meso.

J. je dalje rekel: „Ako vam resnico . . . zakaj mi ne verujete?“ Vere je J. tirjal od Judov —

2. sv. vere J. tirja tudi od nas pri sv. obhajilu. Vidimo le samo beli kruh, — pa sv. vera uči, da ni več — temuč živo meso in kri J. K. Pri poslednji večerji je rekel J.:

„Vzemite in jejte . . . Tako so učili in verovali sv. aposteljni — za to vero so svojo kri prelili sv. mučenci — to vero nam oznanuje že 18 sto let sv. kat. cerkev, pri kateri je J. in sv. Duh do konca sveta. Te vere, da je J. res pričujoč, vam je treba, to vero ponavljajte, kolikorkrat stopite k božji mizi. Gotovo bote ponižni: kralj vseh kraljev pride, — bote zgrevani: pride nar svetejši, — bote veseli: pride sam Bog in nosi seboj veliko darov!

Slednjic je J. rekel: „Kdor je iz Boga, besede . . . Ako kdo mojo besedo dopolnuje, ne bo vidil . . .“ Treba nam je pri sv. obhajilu obljubiti:

3. da bomo poslušali in dopolnovali božjo besedo. Bog sam je k nam prišel; ako smo res iz Boga, poslušajmo b. besedo. Kaj nam pa naj bolj in naj večkrat priporoča b. besedo? Ljubezen do Boga in do bližnjega: „Perva in največa ljubezen je ta, da . . . in pri poslednji večerji, kjer je presv. zakrament rešnj. t. upostavil, rekel je J.: „Novo zapoved vam . . . da se med seboj . . . na tem bodo ljudje poznali, da ste moji . . . če se . . . ljubite.“ Obudite torej pri sv. mizi ljubezen do Boga, ktere prvo znamenje pa je, da njegove zapovedi . . . Obudite ljubezen do bližnjega . . . vso jezo položite na oltar, pustite jo v cerkvi in nosite domu serce goreče keršanske ljubezni . . .

S k l e p. Pridejo k b. mizi pobožni in grešniki — uni k sreči, ti . . . „Kdor nevredno je ta kruh . . . Pristopili bote tudi vi; oh da bi vsi vredno . . . Zatorej očistite se greha — oživljajte svojo vero in spolnajte besedo božjo! Amen.

Cvetno nedeljo.

(Jezus naš kralj.)

V v o d. Šel je Jezus v mesto Jeruzalem — slavno so ga sprovadjali v mesto — in spolnile so se besede prerokove: „Glej! tvoj kralj . . . Tudi v naše serce prišel je Jezus — sprejeli smo ga časno in veselo in zdaj kraljuje v našem sercu. Jezus je naš kralj hočemo danes . . .

R a z l a g a. Prejeli ste J. — gotovo bi radi imeli, da Jezus v vaših srcih tudi ostane. Obnašajte se do njega tako, kakor se je on do svojega nebeskega Očeta; posnemajte lepe čednosti, ki jih v dan sv. evang. na Jezusu vidite. Vidimo:

1. Veselo pokorščino. Vedel je J., kaj ga čaka v Jeruz.: „Glejte, gremo gori v J. in tam se bode spolnilo vse . . . Vedel je, da bode umerl — umerl na sramotnem križu — umerl v naj boljših letih, ko človek še rad . . . vedel je vse to, vendar gre . . . bil je pokoren, do smerti — na križu. Tako pokoren je bil naš kralj — pokorni bodimo tudi mi! Pa kako radi nepokorni — le kamor nas vleče naše meso alj svet, ne pa, kar velewa božja zapoved; — dokler lahko gre, še . . . pride pa ura, da skušnjava pritiska, da se tirja kaj bolj težavnega — pri kraji je pokorščina . . . Vidimo:

2. Ljubo ponižnost. Celo ljudstvo je bilo za Jezusa, skazalo mu je nar večo čast: „Razgrinjalo je svoje oblačila . . . in vpilo: Hozana . . .“ Da bi J. le mignil bil, hitro bi ga storila kralja; pa on tega noče, prestol svoj hoče postaviti na Golgoti. J. ni za posvetno čast in slavo, tako ponižen je kralj naš. Učimo se od njega, kakor sam kliče: „Učite se od mene, ker sem krotek in ponižen.

Pa kje je naše dni ljuba ponižnost? Vsakdo se le povišuje — glej sedajno nošo, drage oblačila, — gorje mu, kdor tega le malo po strani pogleda — vsaka beseda koj hudo preseda — kako se poganjajo za više službe, za zlate križice in druge posvetne ropotije — za pravo čast pri Bogu le malo marajo: „Le ponižnim Bog deli . . . Vidimo:

3. Neskončno ljubezen. Ljubezen do človeka pripeljala je Jezusa iz nebes, ljubezen ga je peljala tudi danes v Jeruz. Umreti je hotel za grešnega človeka: „Veče ljubezni ni, da kdo da življenje . . . Ljubil nas je J. do smerti; učimo se ljubezni od njega! Pa sv. ljubezen, ti prva in naj večja zapoved božja — kam si zibnila! Le jeza, sovražstvo, pravde, boji itd. Malo je ljubezni, in kar je je, še ta ni prava in Bogu dopadljiva. Tudi farizeji so ubogim dajali;

pa le zavolj ljudi, iz posvetnih nagibov, ljubezen ta ni dopadla Bogu, — in take je med nami veliko: prave, keršan. potrebujemo!

S k l e p. Jezusovi smo: kupil nas je drago, za svojo kerv — prišel je v naše serce pri sv. obhajilu in hoče notre kraljevati. Radi se ravnamo po visokih in bogatih ljudih in jih posnemamo. Ravnajmo se po našem kralju J. — bodimo pokorni, ponižni in kerš. ljubezni vneti! Amen.

Novičar.

* Iz Celovca. (Slovanska čitavnica.) „Glasnik slovenski“ popisuje prvo besedo celovške čitavnice takole: 24. dan m. meseca ostane za vedne čase z zlatimi čerkami zapisan v zgodovini koroških Slovencev: praznovala je namreč ta dan novo ustanovljena celovška čitavnica svoje rojstvo s prekrasno besedo in s plesom. Obilna množica ljudi, gospodov in kmetov, gospá in gospodičin, iz domačega mesta ter iz bližnjih in daljnih krajev se je znašla pri tej redki slovesnosti, da so bili skoraj do jutra vsi prostori z gostmi prenapolnjeni. Vsaka slovenska dolina na Koroškem je poslala manj ali več namestovavcev, celó iz daljnega Maribora so nas razveselili nekteri gospodje, med njimi sloveča domorodca, gosp. Dr. Prelog in Dr. Pavlič s čast. rodoljubno gospó Wendler-jevo, ki je sosebno povikšala našo slovesnost s svojim premilim petjem in izverstno igro na glasoviru; bodi jej čast in hvala od vseh koroških Slovencev; počastili so našo besedo s svojim dohodom pa tudi nekteri visokočislani gospodje nemškega rodú, med njimi naš deželni poglavar prevzv. g. grof Goës, c. k. deželno-vladni glavar blagor. g. baron Schluga, c. k. namestnijski svetovavec g. žl. Gebell, ki se, da-si ravno nemškega rodú, našega jezika od poli leta sém s tolikim vspehom učí, da v njem že pesmi zлага — in še več drugih. Slava vsem milim gostém!

Dvorana, s slovanskimi barvami prekrasno okinčana in ozaljšana z gerbovi slovenskih dežel in s podobami slovanskih pervakov: prevzv. g. Strosmajerja, g. Slomšeka, g. Riegerja, dra. Tomana itd. ni mogla obseči obilice gospodov in gospá, katerih so prišle nektere tudi v slovanskih bojah. — Beseda se je pričela ob sedmih. Po kratkem pozdravu v predsednikovem imenu je najprej zadonela krepka Ipavčeva pesem: Budnica in na to je stopil na oder odbornik g. Ferčnik in je pozdravil pričujoče s sledečim govorom:

„Slavna gospóda! Serce se mi veselja širi, ko vidim, da je tolikanj slavna gospóda počastila naša domačo slovesnost. Priserčno Vas pozdravljam, častiti gostje, iskreni rodoljubi, predragi bratje, verli sinovi rek slovanskih: Zile in Drave, Save in Kolpe, Veltave,

Labe in Visle; priserčno pozdravljam pa tudi Vas sinove nemškega rodú, ki ste nas razveselili s svojim dohodom k naši današnji besedi! Ves vesel Vam zakličem: Dobro došli!

Kaj pa pomenja današnja slovesnost? — Vstanovila se je čitavnica slovanska, rekel bi, na meji zemlje slovenske. Pervikrat se zbiramo slovanski rodoljubi na Koroškem k domači veselici; našemu milemu jeziku se je odperlo prijazno zavetje: to je znameniti pomen današnje veselice. — Sladki naš materni jezik je bil zaničevan in doslej pahujen iz krogov omikanega sveta. Kdo bi se temu čudil, kvariló so ga leta stoterna; — nikjer ni bilo domači veselici dovoljeno prostora, obema ponuja čitavnica prijazno mestice.

Svoje dni je bil Gorotan večidel zemlja slovenska in njegovi knezi so se slovenski vstanovljali; slovenska imena gor in dolin, rek in potokov, mest in vasi, pa tudi slovenski napis na kamnitem prestolu koroških vojvodov so še dan danes živa priča splošne veljave našega jezika po Gorotanu. Nastopili so časi, naši reči nevgodni; na perste bi bili mogli sešteti možé, ki so ostali zvesti svojemu rodu in niso pozabili, da so sini matere Slave; rajni Gutsman, Jarnik, Ahacel in še drugi ostanajo nam vedno v blagem spominu, ker se svoje revne matere niso sramovali, dasiravno je je vabila k sebi tujka bogato čislana. Bili so plodno seme, ki je s časom veselo pognalo in se čedalje lepše širi in razrašča. — Enaka je bila z našim slovstvom. Pred 20 leti je priromal prvi slovenski časnik čez mejo koroško; znabiti da ni imel 10 naročnikov po vsem Gorotanu, sedaj premoremo Slovenci sedem časnikov — izmed njih dva v Celovcu izhajata in v kratkem nam morebiti še tretji deček priraste. Vsi ti imajo čitateljev in podpore v vseh stanovih. To je naše veselje!

Čemú nam pa je čitavnica? Kaj bomo delali v njej? — V politiko se nikakor ne bomo vtikali; ta ostane zunaj naših prostorov; naj jo le pametno ravnaajo oni, katerim gre po dolžnosti. Drugih narodov tudi ne bomo dražili, najmanj pa nemškega, s katerim že tisoče let v sosedstvu in miru živimo. — Slovenci smo od nekdanj bili in bodemo krotke duše. Nekteri plašljivci se bojé naše omike, češ, da postanemo hudobni — nepokojneži. Gospodje! prazen je vaš strah! le neomikanih, sirovih ljudi se je treba bati. Nam so od nekdanj radi očitali, da smo neomikani, pa vendar smo bili pohlevni; še manj se bode nas treba bati, ako se po domače omikamo in po omiki tolikanj krotkejši postanemo. — Bratje! pokažimo svetu, da čitavnica ni nobena pošast! —

Kaj bomo torej delali v čitavnici?

1. Skerbeli bomo za lastno omiko in za pošteno veselje domače. Grelí se bomo o našem solncu — v prijaznih govorih v domači besedi. Tuje solnce sicer bolj blišči, domače vendar toplejše greje.

2. Sprehajali se bomo in hladili v senci domačih lip; in domače lipe so slovenski časniki, slovensko slovstvo, ki se v najmilšem duha razcveta.

3. Gerlica v domačem logu najslajše prepeva; tudi za to smo poskerbeli, da se bode prav po gostem glasila in nam serce razveseljevala.

4. Umni vertnar rad pogleda v tuje vertove, da svojega po njih popravlja in kar v njih koristnega ali lepega najde, tudi v svoj vertič presadi; omislila si je zatorej čitavnica toliko časnikov slovenskih in neslovenskih, da jej v tej zadevi skoraj nima para.

Ali je bilo treba čitavnice? Tega mislim, tega mi ni treba dokazovati, saj smo je vsi preželjno pričakovali. Perva hvala za njeno vstanovitev gre Vam, iskreni domoljubi, ki ste v čisti ljubezni do svojega naroda sprožili to blago misel; priserčno hvalo izrečem tudi Vam slovanski bratje, ki ste se iz prave vzajemnosti iskreno poprijeli te blage misli in z duševno in materialno podporo pomagali deteku na noge; trikrat hvala in slava našem presvitlemu cesarju Francu Jožetu, čigar blago serce vse avstrijske narode objema z enako ljubeznijo; hvala in slava pa tudi naši visoki deželni vladi, ki nam je tako naglo uslišala našo ponižno prošnjo.— Živili, slava!" — In trikratna gromovita slava je zadonela Nj. Veličanstvu!

Za govorom so se verstile samospev 'Vlastenka', čveterospav 'Rojakom', igra na glasoviru', samospev 'Sarafan', arija iz spevoigre 'Linda' in zbori: 'Domovini', 'Lipa oživljena', prelepa skladba našega nadepolnega Tomaževiča, in po vsem slovanskem svetu znani 'Naprej'; med petje ste se vpletli tudi dve deklamaciji: ena 'česka' in slovenska, 'stari in novi čas'.— Pevci in govorniki — vsi so se izverstno obnesli, da so se morale nekatere pesmi ponoviti; od vseh strani jim je donela preglasna hvala. Naj sprejmó za to prekrasno veselico vsi čast. pevci in govorniki, sosebno pa čast. gospa Wendlerjeva in gospod spevovodja in Vavra našo in vseh Slovencev praserčno zahvalo za njih veliki trud!

Po dokončani besedi je stopil na oder Dr. Pavlič iz Maribora in je s krepkim govorom pozdravil v imenu mariborske čitavnice koroško sestrico na prestari zemlji slovenski. Na to je prebral g. tajnik med radostnimi slava-klici pozdravila in telegrame, ki so dospeli v obilnem številu novorojenki iz Beča, Celja, Gorice, Grada, Kranja, Ljubljane, Loke, Lvova, Prage, Zagreba, iz Radolice od g. Tomana in z Št. Mohora od g. dek. Levičnika in zaklical 'slavo!' Njih ekscel. grofu Gošsu in bl. g. bar. Schlugi, ki sta počastila našo besedo s svojo pričujočnostjo, in na novo je zagermelo trikratno 'živio' in 'slava'.

Po besedi se je pričel v dvorani ples, ki je terpel tje blizo svita; po ostalih sobah pa so se verstili prijazni pogovori z veselimi

in navdušenimi zdravicami. Vse je bilo veselo in židane volje; vse se je radovalo krasnemu napredku naše reči na Koroškem. Živila!

Temu kratkemu popisu dostavljamo še naznanilo, da je začasni odbor tako-le sestavljen: predsednik je tergovec g. B. Rossbacher, njegov namestnik in tajnik g. inženir Chocholoušek, kteremu gre prva zasluga, da se je vstanovila celovška čitavnica, odborniki so g. mestni kaplan L. Ferčnik in gg. tergovca Čermak in Kos.

V nedeljo 7. februarja napravila je naša čitavnica v Vodnikov spomin drugo besedo s plesom.

Tudi ta večer se je zbrala velika sila ljudi, tako da so bili vsi prostori zopet skoraj pretesni. Dvorana je bila vkusno okinčana: na srednji steni visela je krasno ovenčana podoba slavnega Valentina Vodnika; nekaj pod njim ste visele podobi Žig. bar. Zoiza in Jurja Japel-na, ker Linhartove podobe ni dobiti. Ob $\frac{1}{2}$ 8 se je beseda pričela: Pevci so navdušeno zapeli „Naprej zastava slave“; — za njimi stopi na oder gosp. učitelj Gregor Sommer in nam živo in gladko razklada Vodnikovo življenje, njegove dela in velike zasluge zastran slovenščine. Za njim prišla je pesem: „Ilirija oživljena“, potem je gosp. Jan. Isep pel dva samospeva: „Mornar“ in „Popotnik“ tako milo in izverstno, da ploskanja ni bilo ne kraja ne konca. Še dva kora sta zadonela: „Na jezeru“ in „Ne udajmo se“ in sta vnela do živega vse pričujoče. — Okoli 9 ure pričel se je ples in vse je bilo židane volje do svita. Visoke gospóde ni bilo več pri tej besedi, ker je tudi posebej povabili nismo. Tega pa vendar zamolčati ne moremo, da nas je pošastil gosp. Alfons baron Zoiz, fužinar v Javorniku, Bohinju itd. Samo po slovenski se je prijazno pogovarjal in zraven še obljubil, naši čitavnici lepšo in večo podobo slavnega svojega strica Žiga-ta darovati. Naj živi ta žlahni gospod, ki se je prvi izmed visoke gospode pri nas oglasil: Živio!

Dalje se je sklenilo, naj se letnina za zunajne družnike zniža na 4 fl., — naj se slovenski nauk trikrat na teden uči, — in naj se vsake štirinajst dni ena beseda napravi. Nedeljo (21. febr.) zvečer bo torej beseda s petjem in govorom.

Darila za družbin Koledarček. Kakor je bila lansko leto, odločila je sl. koroška hranilnica v Celovcu družbi sv. Mohora tudi letos 50 glđ. kot majhen donesek za dosego družbinih namenov. Da se nakloni slov. pisavcem spet majhna podpora, zato bo podarila družba teh 50 glđ. petim najboljšim sestavkom, ki jih prinese družbin koledarček za l. 1865, vsacemu po 10 goldin. Ti sestavki, bodi-si pripovednega ali podučnega obsega, naj bodo kolikor je mogoče kratki in jedernati in naj se pošljejo vsaj do konca mesca aprila t. l., da se berž v natis izročé, ker želí družba vse letošnje bukvice že mesca junija ali vsaj mesca julja razposlati. — Kar se pa tiče treh poprej razpisanih daril (po 100 in po 30 glđ.), poteče jim obrok že zadnji dan tekočega mesca, kakor je bilo pri ponovljenem razpisu oznanjeno.

○Odgovorni izdaj. in vred. Andr. Einspieler. — Natisnil J. & F. Leon v Celovcu.